

3 master Venlo

Keuzegids: "beroerd", NVAO: "een en al lof"

7 Prinsjesdag

Hoger onderwijs moet nog even op geld wachten

4 Inspiration

"Jacques Drèze wasn't just a man of theory"

5 Student research

Social interaction leads to happier customers

observant|4

www.observantonline.nl

Onafhankelijk weekblad van de Universiteit Maastricht | Redactieadres: Postbus 616 6200 MD Maastricht | Jaargang 35 | 18 september 2014

Rechtenstudent verdacht van verduistering

Een derdejaars student aan de Maastrichtse rechtenfaculteit wordt in verschillende Limburgse media beticht van fraude. Hij zou als penningmeester van kinderboerderij De Heeg geld hebben verduisterd. Het nieuwe bestuur bevestigt dat er aangifte is gedaan door hun voorgangers. De 24-jarige Tomas Burlet heeft zelf nog niets vernomen van de politie. "Ik weet niet wat men mij verwijt. Ik heb het in de krant moeten lezen."

"Op dit moment wordt alles onderzocht door de recherche", zegt Jean Rutten, sinds een maand secretaris van de stichting van de kinderboerderij De Heeg. "Aangezien er allerlei rekeningen nog niet betaald waren – het gaat om duizenden euro's – en de kas leeg was, hebben wij het oude bestuur gevraagd aangifte te doen van verduistering. Er was maar één iemand verantwoordelijk voor het geld, de penningmeester."

Van de zomer van 2010 tot afgelopen maart maakte Burlet deel uit van het stichtingsbestuur. Dat Burlet zelf nog niet is benaderd door de politie, is volgens een woordvoerder niet ongewoon. "De recherche kan onderzoek doen zonder dat de persoon in kwestie weet dat hij of zij ergens van wordt verdacht." Nieuwssite Maastrichtdichtbij.nl suggereerde vorige week dat de student €35 duizend aan gemeentelijk subsidiegeld in zijn zak zou hebben gestoken. Burlet: "Ik weet niet hoe ze aan dat bedrag komen. De boerderij kreeg jaarlijks €13 duizend subsidie van de gemeente. De huur van de weilanden is al € 650 per maand. Daarbo-

venop kwam de elektriciteit, het voer, et cetera. Eigenlijk hadden we structureel een tekort." Er waren financiële problemen, maar ook bestuurlijk rommelde het. In 2012 werd het Burlet door de voormalige voorzitter onmogelijk gemaakt om aan de rekening te komen met daarop de subsidie. "Ik weet niet waarom, hij vertrouwde me niet. Ik heb een nieuwe rekening geopend in september. Pas in maart zouden we weer geld van de gemeente krijgen. Dan begin je dus met negatieve cijfers. Ik kon de voerleverancier en Essent in het begin nog zo ver krijgen om te blijven leveren, maar dat stopte op een gegeven moment. En ja, natuurlijk heb ik dat gezegd tegen mijn medebestuurleden. Dat we geen gekke dingen moesten doen, geen dieren moesten aankopen of wat dan ook. Maar zij vonden dat we in de boerderij moesten investeren, bijzondere beesten moesten laten grazen." Waarom er aangifte is gedaan, blijft Burlet een raadsel. "Er is, vlak voordat ik opstapte, in mijn ouderlijk huis ingebroken. Daarbij zijn ook de bankpas van de kinderboerderij en de tas, waarin de boekhouding zat, meegenomen. De bank belde kort daarop dat er iets van €750 zou zijn gepind, in Veldwezelt. Ik had, stom natuurlijk, de pincode opgeschreven in de binnenkant van de klapper van de boekhouding." Burlet deed aangifte van de diefstal en het gepinde geld. Burlet onderneemt nog geen stappen. Wel vreest hij door de mediaberichten voor zijn gewenste carrière in de financiële dienstverlening.

Wendy Degens

Na 'labradorgate', de uitleg van het UM-proefdierencentrum, zie pagina 8-9 Illustratie: Simone Golob

Dutch university in worldwide top 50 QS ranking

Never before has a Dutch university been among the fifty best universities in the world in an international ranking. The University of Amsterdam managed it in the latest QS ranking. Maastricht is in 118th place.

Just like in other worldwide rankings, Dutch universities do well in the new comparison by the research bureau QS. Six are in the top one hundred and another five are among the best two hundred.

In other general rankings, the best Dutch university is usually lower down. This was the topic of a heated discussion recently: Rathenau researcher Barend van der Meulen wondered why Dutch universities weren't breaking through the "glass ceiling" of fiftieth place. He argued for "real changes" in order to get one or two top Dutch universities.

Number one in the QS ranking is the American Massachusetts Institute of Technology (MIT), followed by two British universities: Cambridge and Imperial College London.

QS is the research bureau that worked together with the British educational journal Times Higher

Education on the renowned THE ranking until 2010. After a disagreement about methodology, they went their separate ways.

QS is always published just before the THE ranking, which comes out in October. The QS list is based, for forty per cent, on the institutes' reputations among almost 64 thousand scientists over the past three years. Furthermore, the bureau also looks at the universities' reputations among employers, the number of students per lecturer, researchers' publications and the number of foreign students and staff members.

The ranking is not undisputed, because scientists are said to be paid to fill in the questionnaire.

HOP

Latest news on

www.observantonline.nl

Become member of

facebook.com/ObservantUM

Kijk ik om me heen, sta ik midden in mijn leven © Loesje

"Ik werd voorbereid op een wereld die aan het verdwijnen was"

Achternaam: Kerckhoffs * **Voornamen:** Christianus, Catharina, Jozef, Maria, Cecilia *
Leeftijd 48 jaar * **In het dagelijks leven:** docent economie en kwantitatieve methoden bij SBE *
Geboren in Heer * **Woonplaats:** Maastricht * **Burgerlijke staat:** gehuwd met Ying-Chia Liao

Foto: Joey Roberts

"Ik wil graag een vliegtuig kopen"

TOEN

Conservatief Mijn ouders, van boerenkomaf, hebben allebei in het onderwijs gezeten. Mijn moeder, die twee jaar geleden is gestorven, gaf les op een middelbare school. Mijn vader was directeur van een ZMOK-school, zoals dat toen 'politiek correct' heette: zeer moeilijk opvoedbare kinderen. Mijn ouders werkten fulltime, ik was enig kind en bracht veel tijd door bij mijn grootouders. Ik ben opgevoed in een rooms-katholiek gezin en werd voorbereid op een wereld die aan het verdwijnen was. Mijn ouders waren conservatief, burgerlijk en godsdienstig. Zelfbeheersing vonden ze belangrijk, discipline, uitgestelde behoeftenbevrediging. En dat heb ik nooit betreurd. Wel overheerste de ernst in ons gezin. Het leven was leuk, maar geen grapje, het ging om plichten en verantwoordelijkheid. Een zekere geremdheid heb ik daar wel aan over gehouden. **Intelligentie** Op de middelbare school was ik de beste van de klas. Ik deed eindexamen in negen vakken, zowel alfa als bèta. Ik had het kunnen halen zonder al te veel uit te voeren, maar dat is niet des Christians. Zie mijn opvoeding. Ik heb twee jaar lang keihard gewerkt en slaagde met acht tienden en één negen, voor scheikunde. Mijn IQ is een paar keer getest, bij de Cito-toets, militaire dienst, maar ik heb nooit een getal gezien. Ik ben daar ook niet nieuwsgierig naar. Intelligentie is een eigenschap die je bij de geboorte meekrijgt, waar je niet verantwoordelijk voor bent. Ik heb niet het gevoel dat ik het onderste uit de kan heb gehaald. Er zijn collega's van mijn leeftijd die gepromoveerd zijn, hoogleraar zijn. Maar ik heb wel mijn talent ontdekt, en dat is lesgeven. Ik ben volkomen tevreden met mijn baan als docent. **Getrouwd** Vorig jaar augustus ben ik getrouwd met Ying-Chia Liao. Ze komt uit

Taiwan en woont sinds 2004 in Nederland. Ik heb haar ontmoet toen ze hier Infonomics studeerde. Ze was tot mijn verrassing al over de dertig, veel ouder dan andere bachelor-studenten. Tja, hoe ging dat? Studenten hadden een paar jaar geleden een fanclub voor me opgericht op Facebook. Ik werd nieuwsgierig, maakte een account aan of hoe het zo iets, en kreeg opeens van haar een vriendschapsverzoek. Van het een kwam het ander. Ze steekt heel anders in elkaar dan ik, durft veel meer, en heeft het vermogen ongecompliceerd lol te trappen. *Les extrêmes se touchent.*

NU

Eigen huis We wonen in een ruime villa, anderhalve verdieping, met een zekere stoerheid in de belijning. Vanuit de woonkamer kijk ik over 1,5 kilometer uit op het Savelsbos. Ik heb twintig jaar in een klein appartement in Scharn gewoond, ik was toe aan iets groters, maar ik kon niks vinden. Toen heb ik er één laten bouwen, op het stuk grond van 7000 m2 dat mijn vader door de jaren heen bij elkaar heeft gekocht. Het ligt tussen het ouderlijk huis en het Porta Mosana College, waar ik op school zat. Ik hoop binnenkort een grasmaaiër te kopen, zo'n ding waar je op kunt rondscheuren. Ik verheug me daar zeer op. De benzine staat al klaar. **Gezagsverhouding** 2013 was een mooi, maar ook een moeilijk jaar. Mijn vader kreeg problemen met zijn gezondheid, hij kon niet meer lopen. Daarna is hij gevallen en brak hij ook nog een been. Als je enig kind bent, krijg je er dan allerlei taken bij en word je een soort mantelzorg. Mijn vader was vroeger een *macher* die mensen aanstuurde, dingen voor elkaar kreeg, nu is hij afhankelijk van anderen. Onze relatie is veranderd. Ouders staan in een

gezagsverhouding tot hun kinderen, van wie je mag verwachten dat ze gehoorzamen. Maar die verhouding is aan het schuiven. Ik neem nu beslissingen voor hem, praktisch, financieel. Dat vindt hij moeilijk.

STRAKS

Vaderschap Ik hoop nog vader te worden. Biologisch is dat goed mogelijk aangezien mijn vrouw 36 is. Een kind krijgen en opvoeden vind ik het intiemste dat je met een partner kunt delen. Bovendien vind ik dat iets wat van een mens verwacht mag worden. Het is onderdeel van de cyclus van het leven. Het lijkt me ook heel plezierig om zo'n kleine Christian dan wel Ying-Chia rond te zien scharrelen. Ik hoop dat ik er wat meer tijd voor vrij kan maken dan mijn ouders. **Vliegbrevet** Misschien verrassend, maar ik wil graag een vliegtuig kopen. Geen Boeing 747, maar een kleintje van een paar honderd kilo. Die kun je tegenwoordig kopen als bouwpakket. Als je weleens naar *Discovery* kijkt, dan ken je ze. Ik wil ook een brevet halen. Dat was altijd al een droom van me. Op mijn zesde, zoals zoveel jongetjes, wilde ik straaljagerpilot worden. Op m'n zestiende heb ik contact gezocht met de Koninklijke Luchtmacht, maar mensen met een bril konden ze niet gebruiken. Dat was een moeilijk moment. Wat ik fascinerend vind is de magische gedachte dat je je aan de zwaartekracht kunt onttrekken. Het is minder vanzelfsprekend dan het tegenwoordig lijkt. Pas 110 jaar geleden deden de gebroeders Wright dat voor het eerst. Vliegen zie ik als een overwinning van de mens op de natuur.

Maurice Timmermans

Levenskunst

György Konrád zei: "Op de vraag naar de zin van het leven, antwoordt iedereen met zijn levensloop."

Wie het boek *Geluk* van deze joods-Hongaarse schrijver gelezen heeft, weet dat Konrád op een aantal momenten in zijn leven door ongelooflijk toeval aan de dood is ontsnapt. Als je zo dicht bij de aan/uit knop van het leven hebt gestaan, is de vraag naar de zin van het leven een groteske.

In juli werd ik 58 jaar. Ik begin "naar de schop te ruiken" zoals mijn zwager onze sterfelijkheid noemt. In de contemplatieve stemming veroorzaakt door mijn verjaardag, las ik twee artikelen in *NRC* (weekendeditie 12/13 juli) die mij in verwarring brachten.

Allereerst was er het interview met filosoof Joep Dohmen die binnenkort met emeritaat gaat als hoogleraar Wijsgerige Ethiek aan de Universiteit voor Humanistiek. Aan het eind

van deze professionele rit waarin hij specialist werd in de 'Levenskunst', geeft hij toe in de praktijk van zijn eigen leven het gepredikte te weinig toegepast te hebben. Ten koste van vriendschappen, muziek en de liefde heeft hij de wetenschap van de Levenskunst beoefend. Een pagina eerder is Pieter Steinz aan het woord. Hij leest en herleest boeken die een verbinding leggen met de onverbidde spierziekte ALS, waaraan hij lijdt. In deze editie beschrijft Steinz *De Toverberg* van Thomas Mann over een tuberculieuze jongeman in een Zwitsers kuuroord. Hij ziet slechts één overeenkomst tussen zijn 'Werdegang' en die van Manns hoofdpersoon, die na zeven jaren van behandeling genezen de Toverberg afwandelt, rechtstreeks de loopgraven van de

Eerste Wereldoorlog in. Steinz' vooruitzicht is vergelijkbaar: geen van de dure operaties, medicijnen en langdurige intensieve verzorging zullen hem voor de dood behoeden. Een staaltje ironie, zoals Steinz het noemt.

En dan stort een week later de MH17 neer. Vol mensen die misschien dankzij Joep Dohmens boeken hun leven in eigen hand namen om elders een nieuwe start te maken, of die de keuze maakten tijd met hun gezin door te brengen en het leven te vieren in exotische oorden.

Dohmen raakte gefascineerd door Nietzsche: "Wij hebben ons tegenover onszelf voor ons bestaan te verantwoorden. Daarom willen wij ook de werkelijke stuurman van dit bestaan zijn en niet dulden dat onze existentie op een

gedachteloze toevalligheid gaat lijken." Zoek de stuurman.

Ellen Krijnen

Manager Maastricht Summer School / Manager Graduate School of Business and Economics

Deze column is geschreven op persoonlijke titel

Fonds voor vrouwen

De School of Business and Economics (SBE) heeft het zogeheten Elinor Ostrom Fonds opgericht om vrouwen te ondersteunen in hun wetenschappelijke carrière. Dat kan onder meer via onderwijsvrije periodes, onderzoeksassistentie, verblijf in het buitenland. Het fonds is in het leven geroepen met behulp van een Aspasia Beurs, verkregen door Elisabeth Brüngen, hoofddocent marketing.

Elinor Ostrom (1933-2012) is de enige vrouw die de Nobelprijs voor de economische wetenschappen heeft gekregen (2009) - al moest ze de onderscheiding delen met een mannelijke collega. De Amerikaanse politiek econome had aangetoond dat mensen – de man in de straat – heel goed in staat zijn om regels en afspraken te maken die een duurzame omgang met natuurlijke voorraden mogelijk maken.

Het fonds richt zich aanvankelijk alleen op vrouwen van SBE, maar op termijn ook van andere faculteiten. Een en ander wordt beheerd door het Universiteitsfonds Limburg/SWOL, waar ook eventuele donaties naartoe kunnen. **MT**

Muziekgieterij breidt uit

De Muziekgieterij, het poppodium in de Timmerfabriek, krijgt twee zalen. De kleine club voor 350 bezoekers blijft in de Timmerfabriek, maar verhuist van het zuidelijke naar het noordelijke deel. Een grote club voor maximaal 1100 mensen wordt nieuw gebouwd op de hoek van de straat, waar voorheen hotel De Ossekop stond. Dat staat in het plan voor de ontwikkeling van de Timmerfabriek dat dinsdag is gepresenteerd door wethouder Mieke Damsma (o.a. portefeuillehouder student & stad). De gemeente investeert €3,5 miljoen extra om er een volwaardig poppodium te realiseren.

Ook wordt er opnieuw gesproken van een International Students Club op de huidige plek van de Muziekgieterij, maar dat idee bevindt zich nog steeds in de 'onderzoekende fase'.

De gemeente wil dat de Timmerfabriek zich ontwikkelt "tot een bruisende, culturele hotspot" met de uitbreiding van het poppodium, Bureau Europa en filmhuis Lumière in het naastgelegen Ketelhuis. Het nieuwe poppodium moet in januari 2017 gereed zijn. **WD**

Weer veel 'feuten'

Opnieuw heeft een recordaantal eerstejaars zich ingeschreven bij een studentenvereniging. De aanwas is net als vorig jaar met twaalf procent gestegen, meldt de Landelijke Kamer van Verenigingen. De Maastrichtse cijfers worden volgende week bekend gemaakt.

In totaal hebben zich ruim 9.500 nieuwe leden aangemeld. De groei is opvallend, omdat de universiteiten en hogescholen dit jaar ongeveer net zoveel nieuwe studenten trokken als vorig jaar. Daar komt de groei dus niet vandaan. **HOP**

DEC steunt labradorbesluit

Ook de dierexperimentencommissie (DEC) van de UM heeft gereageerd op de opschorting van het onderzoek met de labradors. Waar het aanvankelijk leek of het college van bestuur met die stap de ethische toetsing van het onderzoek door de DEC ter discussie stelde – het college ontkent dat – blijkt de DEC dat besluit nu te steunen. Zo valt te lezen in een brief van de DEC aan de redactie van *Observant*. Opvallend is wel het motief dat de commissie aandraagt: bij haar dient de opschorting van het experiment uitsluitend "om de veiligheid van de UM-medewerkers te kunnen garanderen". Collegevoorzitter Martin Paul motiveerde de opschorting in een blog op de UM-site met de mededeling dat daarmee vooral tijd werd gecreëerd om het debat over dierproeven aan te gaan. **WB**

Zie ook pagina 8-9

Psychologen stellen strenge eisen aan dataopslag

De psychologen en neurowetenschappers zijn de eersten die de Maastrichtse gedragscode over dataopslag handen en voeten hebben gegeven. Die moet voldoen aan maar liefst negen eisen. Ook zullen onderzoekers – steekproefsgewijs – openheid van zaken moeten geven.

Dat de psychologen en neurowetenschappers in Maastricht voor de troepen uit lopen is niet verwonderlijk. De drama's rond Diederik Stapel en voormalig UM-psycholoog Elke Geraerts, waarin ruwe data niet op de juiste manier controleerbaar waren, toonden het belang van zorgvuldige registratie en opslag. Daarvoor waren onderzoekers tot voor kort zelf verantwoordelijk, maar die tijd is voorbij, zegt de facultaire ict-coördinator Jacques Beurgens. Subsidieverstrekkers als NWO maar ook vaktijdschriften stellen tegenwoordig eisen aan de toegankelijkheid en controleerbaarheid van de gegevens. "Vroeger moesten de resultaten

vooral veilig zijn, afgeschermd, nu hechten we meer en meer aan de veilige uitwisseling ervan." De Maastrichtse psychologen en neurowetenschappers dienen niet alleen de ruwe data te bewaren, maar ook de 'meta-data': wie heeft ze verzameld, op welke plaatsen, wat hebben de coauteurs bijgedragen, hoe zit het met de ethische goedkeuring? Inclusief alle hulpmiddelen die nodig zijn om het onderzoek te repliceren, waaronder software, instructieteksten en videomateriaal. Een vakgenoot moet het experiment of specifieke analyses zonder nadere uitleg kunnen herhalen. Al tijdens het onderzoek dient alles te worden bewaard, niet op een enkele usb-stick, maar op een centrale server. Beurgens: "We beschikken nu over 300 terabyte, maar hoe lang we daarmee toekomen, is de vraag. De fMRI-studies vormen gigantische bestanden."

De facultaire Onderzoeksraad (Ora), met onder meer hoogleraren en capgroepvoorzitters, is

belast met het toezicht. De raad zal steekproefsgewijs onderzoekers vragen om een boekje open te doen. "Ze mogen dan uitleggen welke keuzes ze hebben gemaakt. Het bestuur wil onderzoekers vooral bewust maken van het belang van zorgvuldige opslag en verslaggeving." Bij ernstige tekortkomingen kan de raad de decaan adviseren om nader onderzoek te doen, coauteurs in te lichten dan wel de vertrouwenspersoon wetenschappelijke integriteit van de UM in te lichten.

De UM wil, zoals vastgelegd in een gedragscode, dat onderzoekers hun data centraal registreren en ten minste tien jaar lang - na de laatste publicatie - bewaren. Registreren kan op een digitaal platform van universiteitsbibliotheek. De UM-gedragscode is een aanvulling op de code wetenschapsbeoefening van de VSNU.

Maurice Timmermans

Tegenstrijdige oordelen over UM-master

Wie onderaan de lijst bungelt in de Keuzegids, hoeft niet te wanhopig, want de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie kan tot een heel andere conclusie komen. Dat overkwam de Maastrichtse prof. Fred Brouns met zijn tweejarige master Health, Food, Innovation Management.

Het beroerde nieuws in de *Keuzegids* kwam in februari: de UM-master eindigde als hekkensluiter (46 punten) van de vier thematische masters in de gezondheidswetenschappen, beduidend slechter dan de voorlaatste (60 punten). Niet alleen relatief maar ook absoluut een belabberde score, gebaseerd op studentenoordelen uit de Nationale Studenten Enquête en deskundigenoordelen uit de zesjaarlijkse opleidingsaccreditatie.

Brouns en collega's vielen van hun stoel. In 2013 stonden ze weliswaar niet aan kop maar toch in de middenmoot (61 punten) van in totaal vijf masters. Hoe kon dit? Meteen gaf Brouns het UM-centrum voor data- en informatiemanagement Memic opdracht om een enquête uit te schrijven

onder alle oud-studenten - een kleine honderd sinds 2011. Bijna iedereen stuurde het vragenformulier terug, en wat blijkt: 96 procent voelt zich goed voorbereid op de arbeidsmarkt; 70 procent heeft een baan gevonden, bij onder meer Unilever, Campina, Nestlé, maar ook als promovendus aan de UM; 40 procent kon zelfs meteen na de afstudeersessie aan de slag.

Een maand later stond de internationale visitatie gepland van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO), die net vóór de zomer alvast verslag uitbracht. Het is een en al lof. Over het multidisciplinaire karakter van het curriculum, de zelfbewuste en kritische houding van de staf, de begeleiding van studenten, het heldere profiel. Geen onvertogen woord.

Brouns heeft de *Keuzegids* gebeld maar is niet veel wijzer geworden. "Misschien zijn vooral studenten in het eerstejaar benaderd, die inderdaad nog geen goed beeld hebben van de studie. In het tweede jaar, zo hoor ik van studenten, vallen de puzzelstukjes in elkaar."

Frank Steenkamp, hoofdredacteur van de *Keu-*

zegids, weet dat de oordelen van studenten bij jonge opleidingen vaak schommelen. "Meestal omdat ze allerlei praktische en logistieke zaken nog niet op orde hebben. Na vijf jaar worden de oordelen stabiel, als het goed is. Wat de master *Health, Food, Innovation Management* betreft, zie ik dat de studenten behoorlijk kritisch zijn over de informatievoorziening. Ze klagen over onderwijsroosters die niet op tijd klaar zijn en over onduidelijke toetsingscriteria, klachten die de UM wel vaker treffen. Ook blijken de bewuste masterstudenten ontevreden over de kwaliteit van de feedback van docenten. Dus er was toch wel iets aan de hand."

Dat de NVAO tot een gunstiger conclusie komt, vindt Steenkamp niet vreemd. "De NVAO let op andere dingen, kijkt vooral of de opleiding op papier klopt, of de procedures deugen. Terwijl de *Keuzegids* de praktijk tegen het licht houdt."

Maurice Timmermans

De Waal bekleedt Dubois leerstoel

Gedragsbioloog Frans de Waal (1948, 's Hertogenbosch) zal als eerste bijzonder hoogleraar de Eugène Dubois wisselleerstoel bekleden, ondergebracht bij de faculteit Health, Medicine and Life sciences. Om de interdisciplinariteit te benadrukken wil de Stichting Eugène Dubois dat de FHML de leerstoel elk jaar deelt met een andere UM-faculteit. Dit jaar is dat de faculteit psychologie en neurowetenschappen. Maar is apen-onderzoeker Frans de Waal geen bioloog? Jazeker, zegt initiatiefnemer van de leerstoel en emeritus-hoogleraar Joep Geraerts: "Maar hij is ook hoogleraar psychologie aan de Emory University in Atlanta. In zijn onderzoek vergelijkt hij het gedrag van mensen met dat van dieren. De leerstoel past dus perfect bij beide faculteiten."

De Stichting Eugène Dubois wil meer bekendheid geven aan de gelijknamige wetenschapper uit Eijsden. Dubois werd eind negentiende eeuw beroemd met zijn fossiele vondst van de Javamens, de schakel tussen aap en mens. Het wordt gezien als de aftrap van een nieuw wetenschapsgebied: de paleoantropologie. Dubois was hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam en beheerde zijn eigen fossielencollectie (van 40 duizend exemplaren) in het Teylers Museum in Haarlem. Op latere leeftijd keerde hij terug naar Limburg, naar Haalen. In het nabijgelegen Leudal Museum zijn een paar kamers gewijd aan Dubois, net als in het Familiemuseum in Eijsden. **MT**

Frans de Waal houdt op vrijdag 3 oktober om 17.00 uur een lezing in de collegezaal aan de Tongersestraat 53

Foto: Familie Museum Eijsden

Budget for higher education: waiting for the money

Universities and schools of higher education are to receive hardly any extra money for their education programmes next year. This became clear from the National budget for 2015, which was presented on Tuesday on the day of the King's speech. The cabinet will only delve into its purse for research and innovation.

The education budget for 2015 contains no surprises, because it is mainly a representation of previously made deals with the opposition parties, trade unions and educational institutes. It became clear last spring, for example, that abolishing the basic grant in higher education would not result in any extra money for the time being. This only happens after a few years, when former students

start to repay their loans. For the next three years, universities and schools of higher education will have to put up their own investments (200 million euro each year), but no hard agreements have been made on this.

Some months before that, the cabinet had closed a deal with opposition parties D66, ChristenUnie and SGP, the so-called Herfstakkoord (Autumn agreement), in which universities and schools of higher education were promised a few million extra, but that increase is a modest one. Those who signed the agreement did set aside a hundred million euro extra for innovation, half of which is meant for the contribution of universities, schools of higher education and businesses to European innovation projects (co-financing) and another

25 million for the costs that institutes incur when a European subsidy is a little too small. The last 25 million is to go to the 'open competition' of research funding organisation NWO: the best scientists may submit claims.

Furthermore D66 got its way with a fund for the future. In this fund, the government will deposit proceeds from the natural gas field, and in doing so it invests in research and innovation. The fund will receive 125 million this year, fifty million next year, and another 25 million euro in 2016.

A remarkable item, although it is not large, is the experiment with flexible part-time education. The cabinet has freed up nine million euro for that in 2015. The idea is that part-time students will receive credit notes that they can use to pay for

their own education, also with non-funded institutes.

The National Student Union is frustrated by this education budget, chairman Tom Hoven informed us. Students who start studying next September, no longer receive a basic grant but get nothing in its place either, he says.

Interstedelijk Studenten Overleg (ISO) wonders where the extra investments from the loan system have gone. "The quality of higher education requires not only investments by students, but in particular from the government," ISO chairman Falco Carelsz emphasises. "At the moment, all that is clear is that students have to pay more, but first it must become clear what exactly they will get in return."

HOP

Who still knows all traffic rules?

What do give-way road-markings look like? When should you yield? Officials from Veilig Verkeer Nederland (Road Safety in the Netherlands) answered these and other questions during a Traffic Safety workshop, which was held last Thursday during the Get Involved information market in the Student Services Centre. Various organisations within the university, such as UM Sport, UNSA and Alles is Drama, presented themselves to foreign students.

This is the first time that traffic safety lessons were given and awareness among the public is negligible. Nobody turned up for the first workshop; two students joined the second session. "We advertised it through social media and on our website, but obviously not enough people know about it," says organiser Mieke Weijers. But it did catch someone's eye: the International Student Ambassador Programme (ISAP) wants to include the workshops in its programme. Driving instructor Johan Mulkens, who gives the workshop, thinks that this is good news, because information is really necessary. "The last few years, I have seen more and more cyclists on the road who don't know the rules or ignore them. A red traffic light means nothing anymore. This results in dangerous situations

Students receive information about organisations at Get Involved Photo: Joey Roberts

and a lot of irritation among other road users." The rest of the market was also quiet initially, but it was busier later. "I hope they will advertise more next time, for example, by distributing flyers," says Paul van Hoorn from

European student association AEGEE. He was satisfied nevertheless. "There were a few people who stopped by who were really interested in becoming members."

CF

Day of Climate Action, Sunday 21 September, 15:00hrs. Landbouwbelaag (Biesenwal 3)

CF

Tricks of the Trade

Eating chips for research

For his master's thesis, Timo Anderer (26, Germany), an International Business student specialising in Marketing Finance, set up an experiment on customer satisfaction. He concluded that social interaction in the decision-making process leads to happier customers.

"When my supervisor suggested this topic for my thesis, the decision was easy. Since the 1990s, the role of marketing has changed from simply finding a buyer to creating long-term relationships between buyers and sellers. This makes customer satisfaction very important. The underlying idea of my research was therefore to figure out whether different modes of expression result in different levels of choice satisfaction. As turns out, they do. For example, when someone in a restaurant orders food by talking to a waiter, they feel better about their choice than someone who chooses at a buffet. So social interaction is apparently quite important."

"Most of my findings are based on combining theories from different disciplines; psychology, consumer behaviour and neuroscience. Getting

Photo: ThinkStock

a grip on the topic was challenging, especially in the beginning. The more I read, the more details

I found, and the more complicated it got. But I also wanted to go beyond these theories, and

experiment myself. I went to my old high school in Pforzheim, where I set up an experiment for 80 pupils. They had to choose between two bowls of chips to eat from, and were divided into groups based on making their choice either in interaction or by themselves. As in the restaurant, the pupils who talked about their choice were more content afterwards. Of course I would much rather have experimented in real-life situations, studying people who make purchasing decisions on a daily basis. The high-school respondents might in hindsight not have been the most suitable participants for my experiment. Overall though, I'm quite satisfied. Especially since this is a relatively new field in the consumer behaviour and marketing world, and could therefore serve as a good starting point for further research."

Iris Fraikin

This is a series in which students talk about their inspiring (research) projects

Wekelijkse blog uit Indonesië

Fokke Fernhout, hoofddocent grondslagen en methoden van het recht aan de Maastrichtse rechtenfaculteit, gaat de komende weken verslag doen vanuit Indonesië. Wekelijks verschijnt er een blog op onze website www.observantonline.nl. Hij trapt hieronder af met een stukje geschiedenis, over de taal en het recht. In zijn volgende blogs vertelt hij over het alledaagse leven en de vreemde, spannende en mooie dingen die hij er tegenkomt.

De koloniale tijd heeft zijn sporen achtergelaten in Indonesië. De infrastructuur, de architectuur, de taal en soms zelfs de keuken kunnen onmiskenbaar Nederlands zijn. Het is het werk van vele generaties bekende en vooral onbekende Nederlanders. Wie kent nog mevrouw Van Bronkhorst? Ze bedacht honderd jaar geleden een rundvleesstoofpotje dat nu nog in Indonesische eethuisjes als *brongkos* kan worden besteld. Terwijl architectuur en infrastructuur danig in verval zijn, zijn de sporen in de taal ook door slecht onderhoud niet meer uit te wissen. Duizenden woorden in het Indonesisch en Javaans zijn in feite onvervalst Hollands. Soms is dat meteen duidelijk (*ritsleting*, *stopkontak*), soms is enig nadenken vereist (het Javaanse *piet* staat voor fiets). Dat nadenken leidt dan weer tot verrassende inzichten, want het mysterieuze erotische zinnetje *toples di taplak* blijkt slechts uit te drukken dat de stopfles op het tafellaken te vinden is.

Wie het over taal heeft, heeft het ook over het recht. Recht kan immers niet zonder taal. Indonesiërs spreken niet alleen een taal met oneindig veel herkenningpunten voor Nederlanders, maar zij hebben ook hun denkwereld geordend met de concepten van het Nederlandse recht. Toen bij de onafhankelijkheid ervoor werd gekozen het Nederlandse recht te handhaven (Art. II overgangsbepalingen Grondwet 1945), werd een land gecreëerd dat in het denken

'Hollanders' in Insulinde

De campus van de de Universitas Gadjah Mada Foto: archief Fokke Fernhout

over recht en staat moeilijk van Nederland te onderscheiden is. Privaatrecht, strafrecht, bestuursrecht, faillissementsrecht, constitutioneel recht, het lijkt net of je thuis bent gebleven. Een Indonesische verdachte die zich beroept op "nietigheid van de dagvaarding" omdat "het legaliteitsbeginsel" niet in acht is genomen spreekt wat mij betreft verstaanbaarder Nederlands dan Nederlandse politici die zich beklagen over de godsdienstvrijheid. Zo gezien zijn er 260 miljoen Nederlanders meer dan we altijd gedacht hadden. Maar zoals Groningers nooit iets van carnaval zullen

begrijpen, zo valt de Nederlandse jurist in Indonesië van de ene verbazing in de andere. Het dagelijkse leven van Indonesische "Hollanders", bijvoorbeeld op de juridische faculteit, blijkt soms verrassend anders te zijn. Gelukkig hebben we het Nederlands nog voor een één-op-één-beschrijving van wat er in Indonesië gebeurt, want dat voordeel blijft: in wezen denken Indonesiërs en Nederlanders hetzelfde. Alleen doen ze het daar een beetje anders.

Fokke Fernhout

Voortbouwend op een project van Mundo (Maastrichts Centrum voor internationale samenwerking in academische ontwikkeling) met de Universitas Gadjah Mada, een Indonesische staatsuniversiteit in Jogjakarta, is er een 'double degree programma' van vier jaar opgezet waarbij Indonesische studenten twee jaar in Indonesië en twee jaar in Maastricht studeren. Fernhout promoot het programma in Indonesië. Bovendien is hij er twee maanden per jaar 'visiting professor'. Hij geeft er les aan Indonesische studenten. "Dat is verschrikkelijk leuk en spannend, vooral omdat hier niets gaat zoals je dat gewend bent." **WD**

Beter, vlotter en toegankelijker schrijven?

Schrijf je in voor één of meerdere Observant-workshops 'effectief schrijven'. Je krijgt een vlottere pen, bepaalt scherper de invalshoek van je verhaal en kunt het beter opbouwen. Tegelijkertijd vormen de zes workshops een mooie inleiding in de journalistiek. De zes workshops zijn apart te volgen. Ze worden gegeven door professionele journalisten. Het maximum aantal deelnemers per workshop is acht.

Groepen – minimaal zes personen – kunnen zich apart opgeven. In overleg wordt datum en tijd bepaald.

WORKSHOP 1: Nieuws- en persbericht : hoe krijg ik mijn boodschap of conclusie kernachtig op papier?

Datum en tijd: donderdag 6 november van 9.30-12.00 u.

WORKSHOP 2: Het interview: hoe pak ik het aan, welke vragen stel ik en hoe schrijf ik het op?

Datum en tijd: donderdag 13 november van 9.30-12.00.

WORKSHOP 3: Schrijven over wetenschap voor een breed publiek : hoe vertaal ik ingewikkelde materie in eenvoudige taal?

Datum en tijd: donderdag 20 november van 9.30-12.00 u.

WORKSHOP 4: Op reportage: hoe maak ik een boeiend en inhoudelijk verhaal over een congres, een studiedag, studentevenement, enz.?

Datum en tijd: donderdag 27 november van 9.30-12.00 u.

WORKSHOP 5: De column: humor, inhoud, anekdote, spanning, en dat alles in 400 woorden.

Datum en tijd: donderdag 4 december van 9.30-12.00 u.

WORKSHOP 6: Schrijven voor een website: een website is niet van papier en vraagt om een andere aanpak.

Datum en tijd: donderdag 11 december van 9.30-12.00 u.

PRIJZEN Student UM: 30 euro per workshop (6 voor 160 euro)

Medewerker UM, alumni en leden SenUM: 100 euro per workshop (6 voor 550 euro)

Buiten UM: 110 euro per workshop (6 voor 600 euro)

INFORMATIE riki.janssen@maastrichtuniversity.nl of 043-3885384

INSCHRIJVEN marion.janssens@maastrichtuniversity.nl

Inschrijven kan tot uiterlijk maandagochtend 27 oktober om 9.00 uur.

Meer weten: www.observantonline.nl

Become a better, more fluent and more accessible writer

Sign up for one or more of Observant's "Effective writing" workshops. Develop a facile pen, learn to focus your angle of approach and improve the structure of your writing. The six workshops are also a great introduction to journalism.

The six workshops, presented by professional journalists, can be taken separately.

The maximum number of participants per workshop is eight. Groups – of at least six people – can sign up separately. Dates and times will be determined in consultation.

WORKSHOP 1: News and press releases: how to get my message or conclusion on paper in a concise way.

Date and time: Thursday, 6 November, 15:00 to 17:30hrs.

WORKSHOP 2: The interview: how to go about it, which questions to ask and how to write it down.

Date and time: Thursday, 13 November, 15:00 to 17:30hrs.

WORKSHOP 3: Writing about science for a wide audience: how to express complex issues in simple language.

Date and time: Thursday, 20 November, 15:00 to 17:30hrs.

WORKSHOP 4: The reporter: how to create a captivating, subject-specific account of a conference, a study day, student event, etc.

Date and time: Thursday, 27 November, 15:00 to 17:30hrs.

WORKSHOP 5: The column: humour, content, anecdote, suspense, all in 400 words.

Date and time: Thursday, 4 December, 15:00 to 17:30hrs.

WORKSHOP 6: Writing for a website: a website is not a paper publication and requires a different approach.

Date and time: Thursday, 11 December, 15:00 to 17:30hrs.

PRICES UM students: 30 euros per workshop (6 for 160 euros)

UM staff, alumni and members SenUM: 100 euros per workshop (6 for 550 euros)

Non-UM participants: 110 euros per workshop (6 for 600 euros)

FOR INFORMATION contact riki.janssen@maastrichtuniversity.nl or 043-3885384

FOR REGISTRATION please contact marion.janssens@maastrichtuniversity.nl

Registration before Monday 27 October 9:00 in the morning.

Do you want to know more: www.observantonline.nl

Hoger onderwijs moet wachten op geld

Universiteiten en hogescholen krijgen volgend jaar nauwelijks extra geld voor hun onderwijs, blijkt uit de Rijksbegroting voor 2015. Alleen voor wetenschap en innovatie tast het kabinet in de buidel.

De onderwijsbegroting voor 2015 bevat weinig verrassingen, want die is vooral de weerslag van eerder gesloten akkoorden met oppositiepartijen, vakbonden en onderwijsinstellingen. Eigenlijk lag deze begroting al op straat, zelfs zonder dat hij gelekt is.

Zo werd dit voorjaar al duidelijk dat het afschaffen van de basisbeurs het hoger onderwijs voorlopig geen extra geld oplevert. Dat komt pas na een paar jaar, als oud-studenten hun schuld gaan aflossen. De komende drie jaar moeten universiteiten en hogescholen hun investeringen (200 miljoen euro per jaar) zelf voorschieten, maar daar zijn geen harde afspraken over gemaakt. Enkele maanden eerder sloot het kabinet met oppositiepartijen D66, ChristenUnie en SGP het zogenaamde Herfstakkoord, waarin universiteiten en hogescholen enkele miljoenen extra werd beloofd, maar die stijging is bescheiden. Wel trokken deze ondertekenaars jaarlijks honderd miljoen euro extra uit voor innovatie: van dat bedrag is de helft bestemd voor de eigen bijdrage van universiteiten, hogescholen en bedrijven aan Europese innovatieprojecten (cofinanciering) en nog eens 25 miljoen voor de kosten die instellingen maken als een Europese subsidie iets te klein is. De laatste 25 miljoen gaat naar de 'open competitie' van onderzoeksfinancier NWO: de beste wetenschappers mogen er een gooi naar doen.

Verder krijgt D66 zijn zin en komt er een toekomstfonds. Daarin stort de overheid opbrengsten uit de aardgasbel, om daarmee te investeren in onderzoek en innovatie. Dit jaar krijgt het fonds 125 miljoen, volgend jaar vijftig miljoen en nog eens 25 miljoen euro in 2016. Een dergelijk fonds is niet nieuw. Sinds 1995 werden de aardgasbaten in het Fonds Economische Structuurversterking (FES) gestort. Van 2005 tot 2011 werden

Koning Willem-Alexander helpt koningin Máxima uit de gouden koets Foto: ANP

miljarden uit het fonds geïnvesteerd in onderzoek en innovatie. Nadat er forse kritiek kwam op de manier waarop het geld werd verdeeld, werd het fonds opgeheven.

Een opvallende post, al is hij niet groot, is het experiment met flexibel deeltijdonderwijs. Daar

maakt het kabinet in 2015 negen miljoen euro voor vrij. Het idee is dat deeltijdstudenten straks tegoedbonnen krijgen waarmee ze hun eigen onderwijs kunnen inkopen, ook bij niet bekostigde instellingen.

HOP

Waar blijft dat geld van de basisbeurs?

Het onderwijs krijgt honderden miljoenen extra te besteden, jubelden vier partijen die het leenstelselakkoord sloten. Maar daar zien we amper iets van terug in de nieuwe onderwijsbegroting. Hoe kan dat?

Vanaf september 2015 verdwijnt de basisbeurs. Nieuwe bachelor- en masterstudenten moeten meer lenen, meer werken of hun ouders vriendelijk aankijken. Het idee is dat de overheid liever geld besteedt aan het onderwijs dan aan het levensonderhoud van studenten. Maar ze zijn er voorlopig nog niet, de honderden miljoenen die het hoger onderwijs zoveel beter moeten maken. Pas vanaf 2018 kan het Rijk enigszins beginnen met investeren in het hoger onderwijs.

Hoe zit dat dan?

Als de basisbeurs verdwijnt, gaan studenten meer lenen. Die leningen moet de overheid gewoon verstrekken. Pas als oud-studenten alles gaan terugbetalen levert het leenstelsel geld op. En dat duurt even.

Ga maar na: de eersten die volgens de nieuwe regels moeten terugbetalen, zijn de masterstudenten die in 2016 hun diploma halen. Die hoeven pas op 1 januari 2019 te beginnen met aflossen en mogen er 35 jaar over doen. Tegen de tijd dat het ministerie al het uitgeleende geld weer terug heeft, zijn we jaren verder.

De grote bulk van bachelorstudenten zal pas na 2019 zijn diploma halen. Dus duurt het nog lang voordat het ministerie honderden miljoenen extra in kas heeft.

Krijg je er iets voor terug, als je in 2015 je basisbeurs verliest?

Ja, zegt onderwijsminister Bussemaker. Volgens haar profiteert ook de eerste lichter studenten van de plannen. Universiteiten en hogescholen moeten vanaf 2015 tot en met 2017 tweehonderd miljoen per jaar aan onderwijsinvesteringen voorschieten. Later worden ze daar weer voor gecompenseerd. Er zijn alleen geen harde afspraken over die investeringen gemaakt. Ter compensatie krijgen de eerste lichtingen studenten bovendien tegoedbonnen waarmee ze zich vijf tot tien jaar na afstuderen mogen bijscholen. In 2018 komt het ministerie voor het eerst zelf over de brug met tweehonderd miljoen euro extra. Op termijn krijgt het hoger onderwijs er bijna achthonderd miljoen euro bij.

Hoe zat het ook alweer met de ov-studentenkaart?

Daar wil het kabinet ook op bezuinigen: tweehonderd miljoen euro. Maar die bezuiniging zal voorlopig niet in de boeken staan. De ov-studentenkaart kost op dit moment jaarlijks zo'n zevenhonderd miljoen euro en als er niets gebeurt, lopen de kosten op tot een miljard. Dat is niet de bedoeling: in 2025 mag het reisrecht maximaal 750 miljoen euro kosten, met een tussenstap van 850 miljoen in 2020. De tweehonderd miljoen die zo 'overblijft', is bestemd voor het hoger onderwijs. Maar dan moeten de hogescholen en universiteiten wel een beetje meewerken en desnoods hun roosters aanpassen om studenten buiten de spits te laten reizen.

HOP

HOP

Bonden en studenten: investeer meer in onderzoek

Het kabinet moet meer investeren in onderzoek en onderwijs, vinden universiteiten, hogescholen en studentenorganisaties.

Het toekomstfonds is een veelbelovend plan maar structurele investeringen in fundamenteel onderzoek blijven volgens VSNU-voorzitter Karl Dittrich uit. De Vereniging Hogescholen sluit zich daarbij aan. Het extra geld uit het fonds is "slechts een begin", aldus voorzitter Thom de Graaf.

De Graaf stelt de regeldruk in het onderwijs opnieuw aan de orde. Als het leenstelsel wordt ingevoerd, moet de minister niet nog meer bureaucratie over het hoger onderwijs uitstorten, waarschuwt hij.

Zijn collega van de VSNU wil weten waar dat wetsvoorstel over het studievoorschot blijft.

Dittrich: "Er moet duidelijkheid komen voor studenten en instellingen. Alleen als blijkt dat de opbrengsten uit een sociaal leenstelsel worden aangewend als investering in de kwaliteit van het hoger onderwijs is deze maatregel te rechtvaardigen."

Beide brancheverenigingen maken zich verder zorgen over de financiering van agrarische opleidingen. Zij worden betaald door het ministerie van Economische Zaken, en daar werkt het net even anders als bij OCW. Opleidingen die hard groeien zouden de komende jaren te weinig geld

krijgen.

De Graaf van de Vereniging Hogescholen: "Gelijke monniken, gelijke kappen. Het ministerie van Economische Zaken moet agrarisch onderwijs op dezelfde wijze financieren als het ministerie van Onderwijs."

Studentenorganisaties zijn teleurgesteld in minister Bussemaker. "De minister wil de basisbeurs voor studenten afschaffen, maar investeert zelf geen euro extra in het hoger onderwijs", aldus voorzitter Tom Hoven, voorzitter van de Landelijke Studenten Vakbond. Studenten die volgend jaar september aan hun opleiding

beginnen, ontvangen geen basisbeurs meer en krijgen daar volgens hem niets voor terug. Ook het Interstedelijk Studenten Overleg vraagt zich af waar de extra investeringen uit het leenstelsel gebleven zijn. "De kwaliteit van het hoger onderwijs vraagt niet alleen om investeringen van de student, maar juist ook van de overheid", benadrukt ISO-voorzitter Falco Carelsz. "Momenteel is alleen duidelijk dat studenten meer moeten betalen, maar eerst moet helder zijn wat ze hier precies voor terug krijgen."

HOP

Minister on tour

Studenten en docenten mogen het komende halfjaar met de minister meedenken over de toekomst van het hoger onderwijs en de investeringen die mogelijk worden als de basisbeurs is afgeschaft.

Het hoger onderwijs staat niet stil, schrijft minister Bussemaker in een notitie. In de zomer van 2015 zal ze een nieuwe beleidsagenda presenteren, maar eerst wil ze haar gedachten scherpen in gesprek met belanghebbenden. Tijdens de 'HO-Tour', waarin ze vijf regio's aandoet, wil ze onder meer peilen hoe de opbrengst van het

leenstelsel het best kan worden geïnvesteerd. Op 24 november doet Bussemaker Maastricht aan. Per bijeenkomst staat er een thema centraal. Internationalisering bijvoorbeeld, en de mogelijkheden van online onderwijs. Ook over de banden met het regionale bedrijfsleven wil de minister brainstormen met universiteiten en hogescholen.

In maart 2015 worden de opbrengsten van de HO-tour tijdens een grote conferentie bekendgemaakt.

HOP

Na 'labradorgate', de uitleg van het UM-proefdierencentrum

Dierenarts Barry Plooyer is hoofd van de centrale proefdiervoorzieningen (CPV). Saskia Seeldrayers is eveneens dierenarts en de proefdierdeskundige bij de CPV, die verplicht toezicht houdt op het welzijn van de dieren. Zo dicteert de Wet op de proefdieren.

Meteen aan het begin van het gesprek worden de piketpaaltjes geslagen. Plooyer: "We moeten wel afspreken dat er in het stuk geen namen worden genoemd, behalve de onze, want niemand hier mag in gevaar worden gebracht. En ook andere dingen die de veiligheid kunnen raken, daar wil ik eerst even naar kijken." Oké. De UM zegt van alles te doen aan het ontwikkelen van alternatieven voor dierproeven. Is dat ook echt zo?

Plooyer: "Vervanging, vermindering en verfijning, dat zijn de bekende drie V's. Vervangen is: onderzoek doen zonder gebruik van dierproeven, terwijl je dat anders wel had gedaan. Dat gebeurt heel veel, en het neemt toe. Maar het probleem is dat het niet makkelijk zichtbaar is te maken. Want er worden onderzoekslijnen opgezet in celkweken, in computermodellen; waarbij niet eens gedacht wordt aan de stap naar dierproeven. Neem de toxicologie. Vroeger was het klassieke model: een dier inspuiten met een bepaald stofje. Nu doe je dat in een celkweek. Dat het om een alternatief gaat komt dan ook nergens langs in de protocollen, niet van het onderzoek, niet van de DEC, de dierexperimentencommissie."

Seeldrayers: "Je doet bijvoorbeeld een test naar nieuwe medicijnen. Het voorafgaande deel van het onderzoek komt niet in beeld als alternatief. Want je haalt in computersimulaties, of in cellijnen, de beste kandidaatmedicijnen eruit, en pas dan ga je testen op dieren. Maar" - Seeldrayers klinkt sceptisch - "je kunt je vervolgens wel afvragen hoe alternatief dat is. Want voor die celkweken heb je cellen nodig. En die haal je uit levende organismen. Voor een bepaald soort onderzoek dat hier veel wordt gedaan, naar de ontwikkeling van hartfalen, gebruiken ze rattenpups. Die worden geëuthanaseerd, dan halen ze die cellen eruit. Dan is de vraag: hoe alternatief is het alternatief? In Nederland, anders dan in de meeste Europese landen, telt trouwens het fokken en doden van dieren om er cellen of organen uit te halen, mee als dierproef."

Plooyer: "Van Europa hoeft dat niet, maar in Nederland blijven we het zo doen. Het geeft je een beter zicht op de aantallen dieren die je gebruikt voor bepaalde doelen."

Seeldrayers: "Het geldt voor een kwart van de 12.500 dierproeven in 2013 aan de UM. De echte experimenten vonden *in vitro* plaats, niet met levende dieren."

Je kunt het onderzoek zien als een piramide. De basis is het 'alternatieve', proefdierloze onderzoek. Dan de fase - in principe, vaak is het niet eens een optie - van proeven met lagere diersoorten, naaktslakken bijvoorbeeld. Je noemt het pas officieel een dierproef bij gewervelde dieren."

Plooyer: "In de nieuwe wet komen de koppotigen erbij, dus inktvissen."

Seeldrayers: "Maar fruitvliegjes, muggen; dat heet geen dierproef. Muis, rat, zebraavis, die wel. Als het middel dan werkt en veilig is, kom je bij de grotere dieren uit, want voor registratie van medicijnen moet je vooral de veiligheid aantonen, en de werkzaamheid. Dat moet bijna altijd in grotere dieren."

Plooyer: "Die stap zit overigens eerder bij de farma-industrie dan in een academische setting. Het zijn ook geen grote aantallen, maar het moet wel. Pas daarna komen de klinische *trials* met mensen. Neem dat middel tegen Ebola, ZMapp, daarvan zeggen mensen nu: kijk, het

"Ongerief, dat hoeft g

Labradors! Als het nu nog pitbulls waren, of dobermann pinchers. Maar nee, zo'n beetje het meest aaibare hondenras stond (staat?) op de nominatie om hier bij de Universiteit Maastricht als proefdier ingezet te worden. Je hoeft geen radicale dierenactivist te zijn om medelijden met ze te hebben. En je hoeft ook geen verstokte demonstrant te zijn om te hopen dat er eindelijk eens andere methoden worden bedacht om de medische vooruitgang te dienen. Doet de UM wel genoeg aan het ontwikkelen van alternatieven voor dierproeven? En houdt men zich aan de landelijke afspraken om openheid van zaken te geven? Twee ingewijden geven toelichting.

Tekst: Wammes Bos, illustratie: Simone Golob

wordt rechtstreeks uit het lab aan patiënten gegeven maar dat is niet zo, het is uitgebreid op apen getest, alleen de klinische trials worden nu overgeslagen."

Vervanging van dierproeven, de eerste V, is er maar blijft dus grotendeels buiten beeld, zeggen beiden. Kijk echter naar de groeiende stroom onderzoeksdata en de gestaag afnemende aantallen dierproeven in Nederland, en de tendens is duidelijk. Van vermindering (de tweede V) is zeker sprake, mede door gericht onderzoek. *Wat zijn precies de redenen daarvoor? Puur technisch? Of mijden onderzoekers het gedoe met commissies?*

Seeldrayers: "In principe is onderzoek zonder dieren goedkoper, en beter reproduceerbaar. En inderdaad, er is geen ethische toetsingscommissie. Ik durf te stellen dat eigenlijk niemand zit te springen om dierproeven te doen. Die zijn bovendien ook wettelijk verboden als er alternatieve methoden zijn om tot dezelfde resultaten te komen."

Dood in voorraad

De laatste tien jaar is er sprake van een verschuiving in de proefdierenwereld, zegt Plooyer. Steeds vaker gebruikt (en fokt) men bij voorkeur transgene knaagdieren, voornamelijk muizen, dieren met een genetische afwijking en een bepaald ziektebeeld dat op onderdelen vergelijkbaar met dat van mensen is. Daaruit worden vaak weefsels of cellen gehaald. Met die fok hangt een ander fenomeen samen: 'dood in voorraad'. Inderdaad, het taalgebruik in deze sector is soms opmerkelijk. De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA), de instantie die toezicht houdt op het proefdierwezen, schreef er vorig jaar een zorgelijk rapport over, want de aantallen groeien. In 2011 blijken in Nederland 530 duizend dieren te zijn gefokt en vervolgens gedood zonder in een dierproef te zijn gebruikt. Bijna 372 duizend

daarvan waren muizen, waarvan de meeste genetisch gemanipuleerd. Ook in Maastricht gelden verontrustende cijfers: het aantal ongebruikte gedode proefdieren is even groot of overstijgt zelfs dat van de gebruikte dieren. Dat was voor de Anti Dierproeven Coalitie (ADC), de organisatie die de labrador-actie heeft opgezet, reden om met wat simpel optellen en delen ook hier weer een beschuldigende vinger uit te steken: de UM doodt per dag 75 dieren! (Of "maakt ze af", zoals de ADC het liefst zegt. Waarmee ze het omgekeerde doet van het gebruikelijke in proefdierland. Daar worden de dieren immers "geëuthanaseerd".

Maar dat klinkt als een eufemisme.

Plooyer: "Nee, het is de normale term onder dierenartsen, gewoon een wetenschappelijke term, niets gekunstelds aan."

Seeldrayers: "Of je zegt inslapen; ook geen eufemisme."

Maar ze gaan niet slapen, ze worden gedood.

Als jij 's avonds inslaapt word je 's morgens weer wakker.

Seeldrayers: "Ik slaap niet in, ik ga slapen. Als je inslaapt word je niet meer wakker."

Waarom is er zoiets als 'dood in voorraad', en waarom betreft het zo veel dieren dat de toezichthouder NVWA nu aandringt op maatregelen?

Plooyer: "Daar zijn meerdere redenen voor. In de fok heeft bijvoorbeeld niet elke nakomeling het gewenste genetische profiel, of het geslacht is voor de proef onbruikbaar. Daar kun je wel iets aan doen, door slimmer te fokken zodat je meer geschikte dieren krijgt, door af te stemmen met andere instituten. Bij ons houdt de fokcoördinator regelmatig gesprekken met alle mensen met transgene onderzoekslijnen. Als je wat paartjes hebt om een bepaalde lijn in stand te houden wordt er niet zomaar op afroep 'opgeschaald'. Dat gebeurt alleen bij een concreet, goedgekeurd onderzoeksplan: zo veel muizen zijn over drie maanden nodig.

Eventueel worden embryo's ingevroren om later weer in te zetten, zodat je een tijdje niet hoeft te fokken. En we dringen erop aan dat beide seksen worden gebruikt, dat doet de DEC ook. De onderzoeker moet daar uitleggen waarom hij alleen mannetjes of vrouwtjes kan gebruiken. Maar je moet van dit alles niet te veel verwachten, de 'dood in voorraad' gaat zeker niet terug naar nul."

De ADC hamert ook op het 'ongerief' dat dieren moeten ondergaan. Sommige media meldden dat de labradors in de zwaarste categorie vielen, 5: veel pijn.

Seeldrayers: "Maar 'ongerief' hoeft geen pijn te zijn. Misselijkheid, of stress, dat is ongerief, - een uit het Engels vertaalde term, *discomfort* - maar geen pijn. Die labradors kregen code 5 vanwege het hartfalen, het energieverlies, niet wegens de pijn. Er zijn trouwens zes categorieën, geen vijf, van gering naar zeer ernstig ongerief. Dat laatste, code 6, komt bijna nooit voor. Als de onderzoeker dat verwacht - want je moet als onderzoeker eerst het verwachte niveau opgeven en later het werkelijke niveau rapporteren - heb je goedkeuring van de minister nodig. Dan heb je het over een situatie waarin pijnbestrijding vanwege het doel van het onderzoek niet mogelijk is, bijvoorbeeld bij langdurige gewrichtsontsteking."

Plooyer: "Het streven is: zo min mogelijk ongerief. Dat is de verfijning in de dierproeven, de derde V. En het als zwaarder uitpakt dan voorzien, moet je stoppen met de proef. Daarvoor definieer je van te voren 'humane eindpunten' - zo heet dat, kunnen wij niets aan doen -, het moment wanneer een dier uit het experiment wordt gehaald.

En wat gebeurt er dan?

Plooyer: "Meestal worden ze doorgemaakt, euthanasie. Niet doden kan alleen als hergebruik mogelijk is. Maar de wet verbiedt hergebruik van dieren die ernstig ongerief hebben beleefd, code 5 of 6. Die mag je niet

Vooraf muizen en ratten

De meeste proeven aan de UM vinden plaats met muizen, vorig jaar bijna zeventienduizend, en ratten, ruim vijfduizend. Daarmee was 96,5 procent van de dierproeven in 2013 afgedekt. De resterende 3,5 procent behelst het gebruik van konijnen, cavia's, varkens, schapen, geiten en (het minste) 0,2 procent honden. In totaal ging het om zo'n 12.500 dieren.

De gegevens komen uit het *proefdierkundig jaarverslag 2013*. Precieze aantallen staan daar niet in, maar wat de honden betreft, gemiddeld zijn in de afgelopen tien jaar telkens circa veertig honden gebruikt.

Al met al hoge aantallen, maar de tendens is *dalende*, na een piek in de jaren 2009 en 2010 van bijna 15 duizend dieren in totaal. Voor ratten gaat die daling niet op, die worden juist meer gebruikt in een bepaald type experimenten.

Volgens de *Wet op de dierproeven* (op dit moment bij de Eerste Kamer in gereviseerde vorm om de wet aan te passen aan Europese regelgeving) kan een instelling een vergunning krijgen om dierproeven te doen. Bij de UM is het college van bestuur daarom formeel *vergunninghouder*, maar dat heeft de bevoegdheid gemandateerd aan prof. Jos Smits, farmacoloog en tegenwoordig 'prodecaan onderzoek' bij de FHML. Voor dierproeven is toestemming nodig van de eigen *dierexperimentencommissie (DEC)*. Onder de nieuwe wet wordt dat landelijk gecentraliseerd, er komt een *centrale commissie dierproeven (CCD)* die advies krijgt van de DEC's.

geen pijn te zijn”

nog een keer blootstellen. Knaagdieren zijn in de praktijk niet te hergebruiken, behalve soms dieren die levend uit een experiment komen, die kunnen bijvoorbeeld worden ingezet om onderzoekers te leren snijden, of bloed af te nemen.”

Seelldrayers: “Andere dieren kun je soms wel opnieuw inzetten, ooiën die een keizersnede hebben ondergaan worden later wel gebruikt bij onderzoek naar ademhalingsstoornissen, met maximaal code 2 ongerief. Overigens zeggen die codes niet alles over het experiment. Zo is bijkomen uit anesthesie na een buikoperatie per definitie code 4: matig-ernstig ongerief. Dan kan het dier de volgende dag best geheel hersteld zijn en vrolijk rondlopen. Maar de hoogste code gedurende de hele proef geldt als eindcode, ook

al heeft het dier 90 procent van de tijd code 1 gehad.”

Openheid

Het debat over dierproeven is niet nieuw, en het zijn niet alleen actiegroepen die aandringen op meer openheid. Daar is in de wetenschappelijke wereld gehoor aan gegeven. In 2008 publiceerden de wetenschapsacademie KNAW, de universiteiten in de VSNU en de gezamenlijke universitaire medische centra NFU een Code Openheid Dierproeven. De redenering in de code: wees open over dierproeven en de dilemma's die ermee samenhangen, maak duidelijk waarvoor die proeven nodig zijn, ga actief de dialoog met de samenleving aan. “Het is de overtuiging van de ondertekenaars van deze code

dat niet-vrijblijvende openheid bij zal dragen aan een verbetering van het maatschappelijk klimaat rond het gebruik van proefdieren”, heet het. Dat klinkt veelbelovend. Men dringt erop aan dat instellingen actief de boer op gaan, lezingen houden, debatteren, rondleidingen organiseren, publiceren waar het maar kan, in proefschriften expliciet aandacht geven aan dierproeven en de ethische aspecten daarvan, enzovoorts. Dat zou ook de wind uit de zeilen van de extremere dierenactivisten nemen, is de verwachting. Dit is een document uit 2008 dat is ondertekend door de UM. Bij mijn weten gebeurt er weinig tot niets op dit terrein. Pas als er demonstranten op de stoep staan en ze een petitie organiseren verschijnt er een stuk op de UM-website met uitleg over, in dit geval, het onderzoek met de labradors.

Plooyer: “Dat ben ik niet met je eens. Een tijd terug is er een inventarisatie gemaakt waaruit bleek dat alle universiteiten de code naleven. Er zijn de DEC-verslagen, het proefdierkundig jaarverslag, allemaal openbaar via de UM-site.” Maar zoveel staat daar ook weer niet in. Niet per onderzoeksproject, zoals die code wel aanbeveelt. Daar moet je dan de Wet openbaarheid van bestuur voor invoeren.

Plooyer: “Een actief beleid om een open debat aan te gaan wordt ook bemoeilijkt door extreme activisten. Collega's in het land zijn bedreigd tot in de huiselijke sfeer, daar zitten we natuurlijk niet op te wachten.”

De code dringt ook aan op openheid over investeringen in de huisvesting van proefdieren. Maar de besprekingen over het nieuw te bouwen Vivarium zijn zowel bij de faculteits- als bij de universiteitsraad zo lang mogelijk achter gesloten deuren gehouden.

Plooyer: “Daar weet ik niets van. Überhaupt moet je bij dit punt, het gaat over instellingsbeleid, de vergunninghouder om commentaar vragen, de CPV bepaalt het beleid niet.”

(Vergunninghouder Jos Smits reageert kort per e-mail. Hij verwijst naar de jaarlijkse DEC- en proefdierkundige verslagen: “Daar kun je best veel informatie uit halen en we proberen daarin ook volledige openheid te betrachten, uiteraard zonder in detail te treden. Het is zeker niet zo dat we de randjes van de Code proberen op te zoeken, maar soms moeten we prioriteit geven aan andere zaken, zoals de lawine van verzoeken om documenten in het kader van de Wob.”)

Plooyer: “Ik wil nog wel toevoegen dat wij als CPV rondleidingen geven aan studenten en scholieren, dat we mensen naar discussieavonden sturen, dus we doen echt wel wat.”

Uit eigen beweging?

Plooyer: “Nee, daar worden we voor uitgenodigd. Maar ik snap dat je het allemaal nogal mager vindt, ook onze eigen CPV-verslagen; misschien kan dat inderdaad iets uitgebreider en duidelijker. Dat we bijvoorbeeld iets meer zeggen over de kritiek van de inspectie van vorig jaar, waarover we een brief naar alle onderzoekers hebben gestuurd en jullie in *Observant* hebben geschreven. Ze hebben overigens altijd wel iets, we nemen dat ook altijd serieus. En de nieuwe dierproevenwet komt met een goede aanvulling. Die schrijft voortaan een leksamenvatting bij de projectaanvragen voor, een niet-technische samenvatting. De overheid gaat die publiceren, en wat mij betreft doen we dat ook op de UM-site. En wat de landelijke situatie betreft: die code komt mede van de KNAW. Ik vind dat de KNAW meer zou kunnen doen, een grotere rol moet spelen in het uitdragen van de noodzaak van dierproeven bij onderzoek.”

Nog één ding. In het proefdierkundig jaarverslag is sprake van afwijkingen van de gewenste praktijken door onderzoekers. Hoe kan dat, lappen die de regels aan hun laars, misschien onder het motto dat er toch al te veel bureaucratie is?

Plooyer: “Daar klagen ze inderdaad over en dat snap ik best. Maar al die regels zijn er om het systeem te borgen. Voor de dieren is het goed, al die regels. Het is ook niet zo dat onderzoekers ze moedwillig overtreden. Wij gaan uit van integere intenties. Vaak gaat het om zoets als een extra bloedafname die niet in het protocol stond: dan wijk je al af.”

Seelldrayers: “Ik – en later ook de vergunninghouder – spreek eerst met ze, zeg dat ze de wet overtreden hebben. En dat het gevolgen kan hebben voor de hele instelling. Uiteindelijk kan de inspectie ervoor zorgen dat de vergunning wordt ingetrokken.”

Plooyer: “Daar schrikken ze meestal van.”

colofon

Redactieadres

St. Servaasklooster 32
Postbus 616
6200 MD Maastricht
(volg routebordjes)

T 043 - 38 85 390

E observant@maastrichtuniversity.nl

W www.observantonline.nl

Stichtingsbestuur

Joan Muysken (vz), Arie Nieuwenhuijzen
Kruseman, Stephanie Meeuwissen, Sandra
Daas

Redactieraad

Harald Merckelbach (vz), Steven Brandsma,
Piet Eichholtz, Chahinda Ghossein, Ton
Hartlief, Stefan Meuleman, Alexandra
Rosenbach

Redactie

Riki Janssen

(hoofdredacteur) 043 - 38 85 384

Wammes Bos 043 - 38 85 383

Wendy Degens 043 - 38 85 382

Cleo Freriks 043 - 38 85 386

Maurice Timmermans 043 - 38 85 381

Redactie-assistent

Marion Janssens 043 - 38 85 390

Aan dit nummer werkten verder mee:

Pietro Bonizzi, Ype Driessen, Iris Fraikin, Ellen
Krijnen, Hans Philipsen, Anna Verhulst, Mark
Vluggen

Fotografie

Loraine Bodewes, Joey Roberts

Illustraties/Opmaak/Basisontwerp

Simone Golob, www.simonegolob.nl

Vertalingen

o.a. door B. Wall & P. Nekeman

Druk

Janssen/Pers Gennep

Mededelingen

Voor het inleveren van mededelingen
zie aanhef op mededelingenpagina

Advertenties

Voor regionale en interne adverteerders:

Marion Janssens, 043 - 38 85 390,

marion.janssens@maastrichtuniversity.nl

Voor overige adverteerders:

Bureau Van Vliet, 023 - 57 14 745,

m.dewit@bureauvanvliet.com

Internet: www.bureauvanvliet.com

(Voor Paarltsjes zie info bij Paarltsjes)

Abonnementen

Leden van de universitaire gemeenschap
ontvangen het blad gratis. Afgestudeerden en
andere belangstellenden kunnen zich abonneren
voor € 37,00 per jaar.

Losse nummers € 1,00

HOP

Observant is aangesloten bij het

Hoger Onderwijs Persbureau

© Stichting Observant

Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de hoofdredacteur geheel of gedeeltelijk worden overgenomen

Voor hetzelfde geld staan
de paarltsjes iedere week
ook op internet:

www.observantonline.nl

WO 24 SEPT: GRATIS SALSA INTRODUCTIE@
SALSURA19U30 LOCATIE:MALBERGSINGEL62
MAASTRICHT INFO@SALSURA.NL

Te koop dames- en herenfietsen. Ook reparaties:
043-3217767

SPAANS IN MAASTRICHT! CURSUSSEN VANAF
15 sept. www.taalstudiodcampo.nl

PUBQUIZ @ JOHN MULLINS - IRISH PUB
& RESTAURANT - EVERY TUESDAY @ 8
O'CLOCK

paarltsjes

4-BEDROOM HOUSE FOR RENT IN CADIER
EN KEER. BEAUTIFUL GARDEN. CLOSE TO
SHOPS, GOLF, HOCKEY. MAIL TO: HENRI@
HSYNDICATE.ORG OR CALL +31 6 31956358.

Gezocht! Medewerkers voor bediening en afwas
Vanaf 1 oktober Restaurant de Kokeers Tel.
0646200014

ERVARING (OPDOEN) IN SOCIAL MEDIA
MARKETING OF APP DEVELOPMENT?
VERSTERK ONS TEAM INFO@NOAMAP.COM

Paarltsjes

Per letter, leesteken of spatie een apart hokje gebruiken. Regels volschrijven tot het einde.

Voor langere teksten geldt het advertentietarief. Inleveren bij de redactie kan maandag

tot en met donderdag van 09.00 tot 17.00 uur / contant betalen. Bezoekadres: loop

de Minderbroedersberg omhoog, vóór de ingang van nummer 4 rechts af en loop het

appartementencomplex (rode baksteen) binnen. Volg de bordjes naar de 2e verdieping.

Digitaal inleveren kan ook, zie www.observantonline.nl Vóór dinsdag 16.00 uur ingeleverde

Paarltsjes verschijnen de donderdag daarop in de krant. De redactie is niet verantwoordelijk

voor de inhoud van de Paarltsjes en behoudt zich het recht voor om zonder opgaaf van reden

Paarltsjes te weigeren.

€ 3,00

€ 4,00

€ 5,00

€ 6,00

€ 7,00

€ 8,00

Friandises

Chocolatier

De vermaarde pralines
van Maastricht

Wycker Brugstraat 55,
Maastricht

Check our special student offers

www.mestrini.nl/university-offers/

MESTRINI
Ochiali

Visit our shop in Maastricht or Meerssen

18 september 2014
cinema

Lumière

Bogaardenstraat 40b
www.lumiere.nl

Maps to the Stars: vr, za, wo 21.45

Magic in the Moonlight: dag. 21.10; ook zo 16.30

Boyhood: do, zo, ma, di 19.30; vr, za 21.00; ook:
do t/m zo 16.00; wo 14.30

Oorlogsgeheimen: do, vr, za 16.10; zo 16.40

Casper en Emma: zo, wo 14.20

Bon Dieu!: dag. 19.00; ook: do, vr, za 16.00; zo,
wo 14.30

A most wanted Man: do, zo t/m wo 21.00; vr, za
19.30, 22.00; ook: do t/m zo 16.20; zo, wo 14.00

Gett, the Divorce Trial of Viviane Amsal: za
19.00; zo, ma, wo 21.40

Kreuzweg: do, vr, zo, di, wo 19.00; za 19.20

The Tale of Princess Kaguya: do t/m zo 16.20;
ma 19.00

Clouds of Sils Maria: do, di 21.20; vr t/m ma, wo
19.10; ook: zo, wo 14.10

Le grand Cahiers: do, vr, zo, di, wo 21.10; za
21.30; ma 21.40; ook: zo 14.00

Die Frau des Polizisten: do, vr, zo, wo 19.45

Dorsvloer vol Confetti: dag. 19.10; ook: za 21.20;
do t/m zo 16.10; zo, wo 14.10

Above us all: di 19.00

Once upon a Time in Anatolia: ma 19.30

Lezing over Gouden Palm-winnende regisseur

Nuri Bilge Ceylan: do 19.30

Maudite soit la Guerre & La Belgique Martyre-

Musica Sacra: za 22.00

Lastmens: di 19.30

Euroscop Maastricht

Wilhelminasingel 39

www.euroscop.nl/nl/maastricht

November Man: ma, di, do 14.30; dag. 17.00

(niet op wo), 20.00 (niet op ma, wo), 22.30

Chef: dag. 20.00

As above so below: dag. 22.30

Sin City: a Dame to kill for: dag. 22.45 (niet op
wo)

Into the Storm: ma, di, do 14.30; dag. 20.00

Ninja Turtles: dag. 17.00

Guardians of the Galaxy: dag. 17.00, 20.00 (niet
op zo)

Let's be Cops: dag. 14.30 (niet op za), 17.00,
20.00, 22.30

Sex tape: dag. 14.30 (niet op wo, zo), 20.00

Lucy: dag. 22.30

The Fault in our Stars: dag. 14.30 (niet op wo, za,
zo), 17.00

Oorlogsgeheimen: dag. 14.30; zo 11.00

Hoe tem je een draak: zo 11.00, 14.30; wo, vr, za,
zo 14.30

Planes 2: Redden en blussen: zo 11.00, 14.30; wo,
vr, za, zo 14.30

Rio 2: za, zo 14.30

Heksen bestaan niet: za 14.30; zo 11.00

Koemba: De Zebra die zijn strepen kwijt is: zo
11.00, 14.30; wo 14.30

Pieter Post de Film: zo 11.00

Deliver us from Evil: dag. 17.00, 22.45

The Maze Runner: zo 20.00

Pijnstillers: ma 20.00; wo 14.30, 17.00, 20.00

Bloedlink: wo 22.45

film: *Le grand cahier*

Het verhaal: Tegen het eind van de Tweede Wereldoorlog laat een vrouw haar dertienjarige tweeling bij hun grootmoeder op het Hongaarse platteland achter. De jongens zijn dan wel aan de bombardementen ontsnapt, maar ze geraken van de regen in de drup: hun grootmoeder blijkt namelijk een verbitterde en hardvochtige feeks. De broers besluiten dat ze net zo genadeloos moeten worden als hun omgeving. Ze onderwerpen zichzelf aan een spartaans trainingsregime, zodat ze ongevoelig worden voor pijn, honger, kou en emoties.

Een film om een dik schrift over vol te pennen, want:

- *Le grand cahier* is gebaseerd op het eerste deel van de gelijknamige roman van Ágota Kristóf, die in Nederland werd uitgebracht als *Het dikke schrift*. Boek en film laten de verwoestende impact zien van oorlog op de kinderziel.
- Cameraman Christian Berger (*Das weisse band*) laat de schilderachtige schoonheid van het Hongaarse platteland effectief contrasteren met de oorlogsmalaise.

Lees liever het boek, want:

- De roman is verteld in dagboekvorm, met korte hoofdstukken waarin de broers objectief verslag doen van hun leven. In het boek werkt het, maar voor een film blijkt een dergelijke vertelstructuur te fragmentarisch.
- Oorlogsfilms worden vaak vanuit kinderperspectief verteld. Die aanpak resulteerde in meesterwerken als *Turtles can fly*, *Pan's labyrinth*,

Een amorele tweeling

Still uit *Le grand cahier*

Les jeux interdits en misschien wel de beste anti-oorlogsprent aller tijden: het op alle zintuigen inbeukende *Kom en zie* van Elem Klimov. Het kille en afstandelijke *Le grand cahier* geraakt niet in de buurt van die klassiekers, omdat je nooit de kans krijgt om een band met de stoïcijnsvormen zich uitstarende tweeling op te bouwen. De film laat de amorele monsters zien die ze worden,

maar niet de onschuldige jongens die ze ooit waren. Zelfs hun namen worden ons onthouden.

Het salomonsoordeel: Is dit keer ambivalent. Regisseur János Szász verdient bewondering voor de resolute en consequente wijze waarop hij sentiment afwijst. Hij legt de mensheid langs een morele meetlat, maar omdat het meetinstrument

enkel het spectrum tussen 'inhumaan' en 'afgrijselijk inhumanaan' bestrijkt, slaat de film dood als gevolg van een overdosis misantropie.

Mark Vluggen

Mark Vluggen is universitair docent bij SBE en hoofdredacteur van *Lumière*

de juiste snaar

Het was op een avond in 2007 toen Loeka Spits (27) samen met haar vader in de trein stapte van Tegelen naar huis, naar Maastricht. Ze hadden

De luchtigheid van het leven

die dag oma bezocht die op sterven lag. Spits, medewerker van het International Relations Office (SBE), nam de mp3-speler van haar vader en het eerste wat ze hoorde was Sara van Bob Dylan. "Prachtige tekst, heel poëtisch, en het raakte me diep. Dylan zingt over een vrouw die haar geliefde heeft verlaten. Hij haalt herinneringen op aan gelukkige, alledaagse momenten aan het strand, slenterend door de stad. Waarom heeft ze hem verlaten, vraagt hij zich af. *Whatever made you want to change your mind?*" Dylan noemt de vrouw "a radiant jewel. En dat was mijn oma ook. Ik zag haar niet vaak maar ze was wel een voorbeeld voor me. Zo'n vrouw wilde ik ook worden, een warme persoonlijkheid, iemand met veel energie, die altijd klaar stond voor anderen. Ik bewonderde de luchtigheid waarmee ze in het leven stond. Ze fladderde van het een naar het ander. Ik heb dat zelf eigenlijk ook wel. Misschien dat ik mezelf in haar

Eigen foto Loeka Spits

herkende en dat ik daarom een speciale band met haar heb. Kan ook." Nee, oma heette niet Sara. "Wel heb ik een paar

jaar geleden een meisje ontmoet dat Sarah heet. En die nu een goeie vriendin van me is. Ze kent het nummer van Dylan ook, via haar ouders, en vindt het ook mooi. We hebben het nooit samen geluisterd. Wordt misschien eens tijd." In haar muziekkast staan Coldplay, The Killers, Bruce Springsteen. "Ik ben niet echt bezig met technische onderdelen van muziek zoals een specifieke gitaarsolo in een bepaald nummer. Het gaat me meer om de associaties en emoties die muziek oproept. Zo'n nummer als *The River* van Springsteen, over iemand die gedwongen is een leven te leiden dat hij niet wil leiden. Ik ken dat niet uit eigen ervaring maar toch ontroert het me."

Maurice Timmermans

In deze rubriek vertellen studenten en staf over een muziekstuk dat bijzonder voor hen is

thuisreiziger

Australië op zijn kop

Tegen de medewerker van het museum zei ik: "Volgens mij hangt dat schilderij op zijn kop." Ik toonde haar een afbeelding uit de museumwinkel. "Nee hoor", antwoordde ze, "U mag er naar kijken zoals u wilt. In elke horizontale of verticale stand. U beslist. U bent de tweede vandaag." Thuis hebben we sinds tien dagen een lijstje staan met daarin een kaart van een doek van Rover Thomas uit 1995, getiteld *Salt Lake at Punmu*. Thomas is een Australische Aboriginal die wellicht in 1926 is geboren, ergens in de onmetelijke *outback* van het continent. Vanaf zijn tiende was hij *Stockman*, rondtrekkend met kuddes vee. Een zwarte cowboy. Uiteindelijk vestigde hij zich in het verre noordwesten, in Kimberley. Zijn talent maakte hem een schilder. In de jaren zeventig ontwikkelde hij een eigen stijl door het verven met alle mogelijke tinten

oker. In 1990 toonde de Biënnale van Venetië al zijn werk namens Australië. In 1998 overleed hij. Zijn schilderij (100x140) toont een ruwe ellips in prachtig oranje-oker. Daaromheen een smalle zwarte rand, een brede ruwe band met okerbruin. De rest is zwart, met daarbinnen nog een slangvormige oranje figuur. Alle afscheidingen zijn verduidelijkt met witte stippen. Een vitaal en krachtig beeld. Ik kan er lang naar kijken. Menig schilder, beroemd in de vorige eeuw als abstract expressionist, mocht willen dat het zijn werk was. Het hangt echter in het AAMU, het Museum voor hedendaagse Aboriginal kunst in Utrecht aan de Oudegracht. Het AAMU is een van de interessantste kleinere musea voor moderne kunst in Nederland. Meer centraal kun je in Nederland niet gevestigd zijn. Aboriginalkunst kan op twee manieren worden

bekeken. Wie als kunstliefhebber voor het eerst aan de Oudegracht binnenkomt, denkt in een variant van het COBRA-museum te zijn beland. Zie ik daar een Karel Appel of een van zijn Duitse of Amerikaanse collega's? Al spoedig blijkt dat het schilderij van Rover Thomas een landschap in vogelvlucht is. Het is niet echt een landkaart, meer een structuurschets van heilige plaatsen. Het meer en de wegen geeft Thomas in het oranje. Het bruine deel geeft de hoogte weer. Vlak en hoog worden gescheiden door de witte stippen. En, terug naar het begin, een kaart kun je op zijn kop bekijken. Een Karel Appel niet.

Hans Philipsen

Hans Philipsen is oud-rector van de UM

mededelingen van de faculteiten en servicecentra / announcements

Kopij voor het Bulletin inleveren

bij onderstaande contactpersonen

voor het gemelde tijdstip, in de week

voorafgaand aan de publicatie. Met

vragen of opmerkingen kunt u daar

ook terecht.

Faculty of Humanities and Sciences (FHS):

Kennistechnologie/ Knowledge Engineering, Student Affairs Office DKE, Bouillonstraat 8-10, room 0.004, tel. 3883454, e-mail: bo-dke@maastricht-university.nl, before Friday 12.00 hours

Faculty of Arts and Social Sciences (FASoS):

FASoS maakt geen gebruik van deze rubriek behoudens de statische informatie die u daar terugvindt.

Maastricht University School of Business and Economics (SBE):

Marketing and Communications, Tongersestraat 53, tel. 3883884, kopij voor vrij. 12.00 uur, e-mail: publicrelations-sbe@maastrichtuniversity.nl

Faculty of Health, Medicine and Life Sciences:

Mireille Knubben, tel. 3872844, voor vrij. 12.00 uur, e-mail: mireille.knubben@maastrichtuniversity.nl

Faculty of Psychology and Neuroscience:

Bureau Onderwijs, aanleveren kopij vóór vrijdag 12.00 uur bij bureauonderwijs-fpn@maastrichtuniversity.nl tel. 3884020 Education Office, provide copy on Fridays before 12 a.m. to the above mentioned email addresses

Faculty of Law:

Georgia Kalivas, Education Office, Bouillonstraat 1-3, tel. 3883076, e-mail: g.kalivas@maastrichtuniversity.nl before Friday 12.00 hours

Studenten (sport)ver./studentenpastoraten:

Front office & Call centre, Kim Possen, Bonnefantenstraat 2, tel. 3885391, e-mail kim.possen@maastrichtuniversity.nl voor vrij. 12.00 uur

Maandagenda: Patricia Hofman, Marketing & Communications, Bonnefantenstraat 2, tel. 3885222, patricia.hofman@maastrichtuniversity.nl

voor vrij. 12.00 uur

Instituten behorend bij een faculteit:

bij bovengenoemde facultaire contactpersoon.

Berichten die niet onder een van bovenstaande categorieën vallen: Observant tel: 3885390

ABVAKABO-FNV

eng | Trade union officer: Annemie Capellen
Opening hours office: Tuesday, 8.00 -16.30 and Thursday, 12.30-16.30
Consulting hours: 15.00 -16.30
Visiting address: Minderbroedersberg 8, room 2.001, 6211 LK Maastricht
Telephone: +31 (0)43 388 1921
E-mail: abvakabofnv@maastrichtuniversity.nl
Please contact the Trade Union Officer preferable by e-mail to make an appointment.

Inlooppreekuur Advocatenpraktijk UM

Aan onze 'eigen' UM-studenten met juridische problemen bieden wij vanaf 1 april 2013 een inlooppreekuur aan op (iedere) donderdag van 16 tot 17 uur. Tijdens dit spreekuur kan in een kort, kosteloos gesprek met de advocaten van de praktijk bezien worden of en in hoeverre rechtsbijstand kan worden geboden. Soms zal direct een passend advies kunnen worden gegeven. Als dat niet zo is, kunnen de advocaten in ieder geval aangeven welke vervolgstapjes mogelijk zijn. Studenten die gebruik willen maken van het inlooppreekuur wordt verzocht hun UM-kaart mee te nemen naar het spreekuur, alsmede de voor hun rechtsvraag relevante documenten. De Advocatenpraktijk is te bereiken via de ingang aan de Lenculenstraat 26 te Maastricht en dan bordjes volgen. Melden aldaar aan de balie.

Walk in consulting-hours at legal advice clinic

eng | As a service to our "own" UM students who have legal questions, we offer, starting in April 2013, walk-in consulting-hours on (all) Thursdays between 16.00 and 17.00 hours. During these walk-in consulting-hours, our lawyers will be available to counsel students in a short, free of charge intake-consultation whether legal action is an option. If not, the lawyer may suggest an alternate course of action. Students visiting our office are requested to bring their UM id-card along, as well as the documents pertaining to their legal question. Our Legal Advice Clinic is located at the entrance of Lenculenstraat 26. Please follow the signs "Advocatenpraktijk", where you will be received at the counter.

Alumni Relations/Alumni Office

Universiteit Maastricht onderhoudt een levendige band met haar alumni. Centraal hierin staan de Alumnikringen. Er zijn nu ruim 24 kringen in Nederland en daarbuiten. Zij organiseren regelmatig themabijeenkomsten workshops, masterclasses en borrels en vormen zo de basis voor een sterk netwerk. Ook als bijna afgestudeerde kun je al eens een kijkje komen nemen bij een kringbijeenkomst. Kijk voor meer informatie op www.maastrichtuniversity.nl/alumni of bel met Laura Buskens of Charlotte Evers, T. 043 388 2792/5220 of stuur een mail naar alumni@maastrichtuniversity.nl.

agenda

18-09 Promotie mw. Evelyn L.G.C.A. Peelen, 14.00uur, MBB 4-6
18-09 Inauguratie prof.dr. K. Koser, 16.30uur, MBB 4-6
19-09 Inauguratie prof.dr. Wouter D. van Marken Lichtenbelt, 14.30uur, MBB 4-6
19-09 Inauguratie mw.prof.dr. Sylvia Heeneman,

Gezond en veilig werken

Preventiemedewerkers

Hebt u vragen of opmerkingen over uw arbeidsomstandigheden dan kunt u terecht bij uw preventiemedewerker. De preventiemedewerker heeft als taken; eerste lijnopvang voor vragen en opmerkingen op gezondheid en veiligheid voor medewerkers en studenten; gevraagd en ongevraagd advies aan medewerkers en leidinggevenden; signaleren van risico's op het gebied van veiligheid, gezondheid en welzijn; adviseren en samenwerken met de medezeggenschapsraad bij het uitvoeren van maatregelen op het Arbo-beleid. Voor meer informatie en een overzicht van de van de preventiemedewerkers van de verschillende eenheden zie: Medewerkers>>Gezond en veilig werken>>Preventiemedewerker.

Occupational Health and Safety

eng | **Prevention officers**

Questions or comments about your working conditions please consult your prevention officer. Whose tasks include: being the first point of contact for staff and students with questions and comments relating to health and safety; advising staff and line managers, whether on request or otherwise; signaling risks in the areas of safety, health and wellbeing; advising and cooperating with the council in implementing health and safety policy measures. For additional information and an overview of the prevention officers of the various administrative units see: Staff>>Occupational Health and Safety>>Prevention Officers.

Kennis- en Behandelcentrum

Het KANS (RSI) Kennis- en Behandelcentrum (KKB) verzamelt, ontwikkelt en verspreidt kennis op het gebied van klachten aan de arm, nek en/of schouder (KANS). Het KKB dient tevens als eerste (triage) punt voor behandeling en verwijzing (voor medewerkers en studenten van de Universiteit Maastricht (UM)).

Bij vragen over arm nek en schouder KANS (RSI)-klachten of vragen hierover kunt u terecht bij het KKB. U kunt contact met ons opnemen via e-mail, KKB@maastrichtuniversity.nl of telefonisch 043-3882224 (op woensdag, donderdag en vrijdag).

Knowledge and Treatment Centre

eng | The UM Knowledge and Treatment Centre

(KKB) for arm, neck and shoulder complaints (KKB) gathers, generates and distributes information in the field of arm, neck and shoulder complaints (CANS, or KANS (RSI) in Dutch). The KKB also serves as a triage point for treatment and referral for employees and students of Maastricht University (UM). If you have any queries regarding arm, neck and shoulder complaints or if you are experiencing complaints yourself. You can contact us via email, KKB@maastrichtuniversity.nl or telephone +31 (0)43-3882224 (Wednesdays, Thursdays and Fridays).

Language Centre

eng | **Info desks Language Centre and Library unite**

The Language Centre information desk at Sint Servaas Klooster 32 will move because of this transfer.

As of Monday 15 September you are welcome at both University Library Information Desks (Inner City Library at Grote Looiersstraat 17 and Randwyck Library at Universiteitssingel 50) for:
- information on the Language Centre's course offer
- payment for the course of your choice
Or send an email with your question to our digital desk: languagecentre@maastrichtuniversity.nl

Celebrate the European Day of Languages-10% discount on course prices

The European Day of Languages on 26 September is a day that annually celebrates the importance of learning foreign languages. At the Maastricht University Language Centre, we are aware of this every day. Knowledge of languages is an indispensable quality for professionals who want to successfully function in our increasingly globalising society. The Language Centre celebrates the European Day of Languages this year by offering clients who register for a language course on 26 September a 10% discount on the course price. Take a look at our course offer and take advantage of this one-time discount on 26 September by registering for the language course of your choice!
www.maastrichtuniversity.nl/languages

Loopbaancentrum

Bij het Loopbaancentrum van de Universiteit Maastricht kunnen medewerkers terecht met vragen over hun huidige werksituatie, toekomstige loopbaanontwikkeling (binnen of buiten de UM) en een opleidingsadvies.

Heb je behoefte aan meer informatie van een persoonlijk loopbaanadvies, raadpleeg dan de website van het Loopbaancentrum: www.maastrichtuniversity.nl, ga vervolgens naar Medewerkers en klik daarna op Loopbaan en ontwikkeling.

U kunt ook direct contact opnemen met een van de loopbaanconsulenten, tel. 3885323/ 3885324.

Studium Generale

eng | **Lectures, Concerts, Comedy, Debates, Movies**

- Do 18 sept, 19.30 uur: Collegereeks Kunst en cultuur rond de Eerste Wereldoorlog. Start collegereeks.
- De wereld komt in het begin van de twintigste eeuw heftig in beweging. Kunstdocent Ko van Dun plaatst de cultuur van die tijd in perspectief Karl Dittrichzaal, Studenten Service Centrum, Bonnefantenstraat 2. Kosten voor de hele reeks: UM studenten €10 / UM medewerkers en studenten van andere instellingen €20 / Overigen €40.
- Inschrijven via sg-lectures@maastrichtuniversity.nl
- Do 18 sept, 20.00 uur: Echtscheiding. Lezing.

Een echtscheiding van de ouders heeft levenslange consequenties voor de kinderen. Else-Marie van den Eerenbeemt bespreekt in deze lezing verschillende onderwerpen binnen dit thema.

Aula Minderbroedersberg 4-6. Gratis toegang.
- Sat 20 Sept, 10 pm: Maudite soit la guerre – La Belgique Martyre. Film.

Two silent films about World War I, accompanied by live music, will be shown. 'Maudite soit la guerre' is the story of two friends who unintentionally become enemies after the outbreak of the Great War. 'La Belgique Martyre' is about a farmer's son whose father entrusts the family homestead to him when he is mobilised. Sint Jan Church, Vrijthof 24. Admission: €12. Reservations: www.lumiere.nl

- Mon 22 Sept, 7.30 pm: Boyhood. Film. Director Richard Linklater follows character Mason from his early school days in 2002 to the moment he goes to college. Lumiere Cinema, Bogaardenstraat 40b. Admission: students €4 / Others €6.

- Mon 22 Sept, 8 pm: Politics and Religion in a 'Post-Secular' World. Lecture and debate. Prof. E. van der Zweerde will speak about the relationship between politics and religion in today's society. Is a separation of state and church the same as a separation of politics and religion? Must democracy be secular? And is religion essentially a 'private affair'? Auditorium Minderbroedersberg 4-6.

- Tue 23 Sept, 7.30 pm: Maïdan. Movie. Maïdan chronicles the civil uprising that took place in Kiev in the winter of 2013/2014. The documentary follows the progress of the revolution.

Lumiere Cinema, Bogaardenstraat 40b. Admission: students €4 / others €6. Reservations: www.lumiere.nl Language no problem.

- Wed 24 Sept, 7.30 pm: The Relativistic Quantum World. Start lecture series.

At the beginning of the previous century, the birth of the theory of relativity and of quantum mechanics revolutionized our fundamental view of nature. This series discusses the fundamental elements of the special relativity theory and quantum mechanics.

Karl Dittrich Hall, Student Service Centre, Bonnefantenstraat 2. Cost of the whole series: UM students €8 / UM employees and students from other schools €20 / Others €40. Registration: sg-lectures@maastrichtuniversity.nl

For more information about these and other events visit our website: www.maastrichtuniversity.nl/studiumgenerale

See you soon, at Studium Generale!

Subsidies

Universiteitsfonds Limburg

Het Universiteitsfonds Limburg verstrekt onder bepaalde voorwaarden subsidie aan congressen, projecten en onderzoek. Bent u bezig met het organiseren van een congres? Een symposium? Of heeft u een bijzonder nieuw onderzoeksvoorstel? Dan kan het Universiteitsfonds Limburg u wellicht helpen uw

16.30uur, MBB 4-6
23-09 Promotie drs. Reint K. Jellema, 16.00uur, MBB 4-6
24-09 Promotie mw. Anne-Claire Marangoni, MA, 12.00uur, MBB 4-6
24-09 Promotie drs. Steffen Kunzmann, 14.00uur, MBB4-6
24-09 Promotie mw. Karen Freijer, 16.00uur, MBB 4-6
25-09 Afscheidscollage van prof.dr. J.L.H. Evers, 16.00uur, St. Janskerk, Henrik van Veldekeplein
26-09 Promotie mw.dr. Maria M. Wertli, 12.00uur, MBB 4-6

26-09 Inauguratie prof.dr. R.M.M.A. Nuijts, 16.30uur, MBB 4-6
30-09 Promotie mw.dr. Dagmar H. Zeef, 16.00uur, MBB 4-6

mededelingen van de faculteiten en servicecentra / announcements

ambitie te realiseren. Een subsidie aanvragen kan door middel van het aanvraagformulier. Deze is te downloaden van de website: www.ufl-swol.nl

Universiteitsbibliotheek

Integratie infobalies Talencentrum en UB

De balie van het Talencentrum (Sint Servaas Klooster 32) is met ingang van 15 september verplaatst.

Vanaf 15 september bent u welkom bij de informatiebalie van de Universiteitsbibliotheek, zowel in de Bibliotheek Binnenstad (Grote Looiersstraat 17) als in de Bibliotheek Randwyck (Universiteitssingel 50) voor

- informatie over taaltrainingen
 - betaling van de training van uw keuze
- Of stel uw vraag via onze digitale balie: language-centre@maastrichtuniversity.nl

Mis de boekenverkoop in september niet

Noteer de datum alvast: zaterdag 27 september
Locatie: Bibliotheek Binnenstad (Grote Looiersstraat 17)

De nadruk zal liggen op boeken op het gebied van Economie.

In september gaan we de highlights uit de verkoop communiceren op de UB-website > Library+ Students portal en de Facebookpagina van de UB.

University Library

eng | Info desks Language Centre and Library unite

The Language Centre information desk at Sint Servaas Klooster 32 will move because of this transfer.

As of Monday 15 September you are welcome at both University Library Information Desks (Inner City Library at Grote Looiersstraat 17 and Randwyck Library at Universiteitssingel 50) for:

- information on the Language Centre's course offer
 - payment for the course of your choice
- Or send an email with your question to our digital desk: languagecentre@maastrichtuniversity.nl

Don't miss out on the September book fair

Save the date in advance: Saturday 27 September
Location: Inner City Library (Grote Looiersstraat 17)

The focus will be on books in the field of Economics.

In September we will communicate the highlights

of the sale via the Library website > Library+ Students portal and the UM library Facebook page.

Vertrouwenspersoon

Als student of medewerker kun je op je studie of werkplek last hebben van ongewenst gedrag, zoals (seksuele) intimidatie, agressie, pesten, of ongelijke behandeling. De ervaring leert dat de meeste mensen dit eerst zelf proberen op te lossen. In sommige situaties kun je de hulp van de vertrouwenspersoon goed gebruiken. Zij is volstrekt onafhankelijk, en kan je tips en adviezen geven, maar ook tot een interventie besluiten. Schroom daarom niet om haar te benaderen. Marloes Rikhof is bereikbaar via email (m.rikhof@maastrichtuniversity.nl) of tel (043-3882513).

Confidential advisor

eng | Being a student or employee you can experience undesirable behavior, like (sexual) harassment, aggression, bullying or unequal treatment. Usually people try to solve this by their selves, but sometimes it is wise to call in the confidential advisor. She works totally independent, she may give you advise and she also can decide to intervene. Don't hesitate to contact her. Marloes Rikhof is available by mail (m.rikhof@maastrichtuniversity.nl) or by phone (043-3882513).

Studenten / Students

Studenten Service Centrum

Visitors' Centre - Informatiebalie:

Bonnefantestraat 2
De bezoektijden zijn: maandag t/m vrijdag 8.30-18.00 uur.

Callcentre:

De openingstijden zijn: maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur.

Voor vragen m.b.t. (her)inschrijvingen en voor het maken van afspraken met studentendecanen en studentenpsychologen; 043-3885388 of study@maastrichtuniversity.nl

Studentendecanen:

Een afspraak met de studentendecan kun je maken via het Callcentre tel 043-3885388 of bij de Informatiebalie Visitors' Centre. Voor meer

informatie: www.maastrichtuniversity.nl/studentenbegeleiding

Steunpunt Disability Management:

Voor studenten, docenten en andere geïnteresseerden: Alles wat je wilt weten over studeren met een functiebeperking. Bel of stuur een e-mail. Meer informatie is ook te vinden op www.maastrichtuniversity.nl/disability
Openingsuren: maandag tot en met donderdag van 11.00 tot 13.00 uur tel. 043-3885272.

Studentenpsychologen:

Voor een gesprek met de studentenpsychologen Maddy Meijers, Wendy Geijen of Greet Kellens kun je een afspraak maken bij voorkeur via het Callcentre tel.043-3885388 en anders via het secretariaat tel. 043-3885212 (iedere donderdagmiddag).

UM Career Services

UM Career Services begeleidt studenten op een professionele en persoonlijke manier met vragen over studiekeuze & loopbaanplanning. Een Quick Career Advice wordt aangeboden als eerste service. Wanneer je dieper op je vragen in wilt gaan biedt UM Career Services ook andere diensten, zoals individuele loopbaanbegeleiding, informatie & voorlichting, trainingen & workshops. Bezoek de website: www.maastrichtuniversity.nl/careerservices

Quick Career Advice

Helder krijgen wat je wilt, hulp bij het exploreren van je studie- of loopbaanopties, ondersteuning bij je sollicitatiebrief of cv?

Voor al deze en andere loopbaan- of studiekeuzevragen maak je gewoon een afspraak voor een gesprek van 15 minuten. Bel voor een afspraak: 043-3885388.

Online Career Library

Op zoek naar online informatie over studie, stage of carrière in binnen- of buitenland? Bezoek de Online Career Library op onze website: www.maastrichtuniversity.nl/careerservices.

Workshops

Maandelijks aanbod, zowel Nederlands- als Engelstalig.

Enkele voorbeelden van workshops:

- Competentieprofiel
- Netwerken
- Sollicitatiegesprek
- CV & sollicitatiebrief
- Assessment Centre
- Onderhandelen over je arbeidsovereenkomst
- De kunst van het kiezen
- Ondernemerschap

Voor informatie en inschrijven ga naar: www.maastrichtuniversity.nl/careerservices

VSB-fonds Beurs

Aansluitend aan je Master of Bachelor naar het buitenland? Misschien kom je in aanmerking voor een VSBfonds Beurs! Meer informatie via www.vsbfonds.nl. Voor aanvullende vragen: careerservices@maastrichtuniversity.nl

Student Services Centre

eng | Visitors' Centre - Information desk:
Bonnefantestraat 2

Visiting hours: Monday through Friday 8:30-18:00 hrs.

Callcentre:

The opening hours are: Monday through Friday 8:30-17:00 hrs. For questions about registration, study information packages and appointments with student deans and student psychologists: +31-43-3885388 or study@maastrichtuniversity.nl.

Student deans:

For an appointment with a student dean, call: +31-43-3885388 (callcentre) or go to the Information Desk of the Visitors' Centre. For more information: www.maastrichtuniversity.nl/studentguidance

Service Desk Disability Management

For students, faculty and everyone else who is interested: Everything you want to know about studying with a disability. Call or send an e-mail. More information: www.maastrichtuniversity.nl/disability
Office Hours: Monday until Thursday from 11:00

till 13:00 hrs. Tel. +31-43-3885272.

Student psychologists:

For an appointment with one of the student psychologists Maddy Meijers, Wendy Geijen or Greet Kellens, preferably call: +31-43-3885388 (callcentre). If you are not comfortable with that, call the secretary: +31-43-3885212 (every Thursday afternoon).

UM Career Services

eng | UM Career Services provides students with professional counselling and advice on all issues of career planning & study program. A Quick Career Advice is offered as a first service. When you need a more in-depth consultation to your questions, UM Career Services also offers other services: individual career counselling, information & education, workshops & training. Visit the website: www.maastrichtuniversity.nl/careerservices

Quick Career Advice

Do you need help with the exploration of your career options, with the identification of what you want, or support with your letter of application or CV?

For these and all other career questions, just book a 15 minute face-to-face session. For an appointment, call: +31-43-3885388.

Online Career Library

Looking for online information on study or career in the Netherlands or abroad? Visit the Online Career Library on our website: www.maastrichtuniversity.nl/careerservices.

Workshops

Offered monthly in Dutch and English.

Examples of workshops:

- Discover your competences
- Networking
- Job interview
- CV & letter of application
- Assessment Centre
- Employment contract & negotiations
- The art of choosing
- Entrepreneurship

For information + subscription: www.maastrichtuniversity.nl/careerservices

UM SPORT

Lidmaatschappen per september

Tarieven regulier student lidmaatschap (september '14 t/m 31 augustus '15):

Sign Up: €32

Sports: €70

Gym: €116

Voor tarieven van andere ledencategorieën en uitleg lidmaatschappen, zie website. NB. Nieuw in de fitness? Eerst de verplichte fitness intake volgen (€5).

Cursussen en inschrijfactiviteiten

In de week van 15 september gaan de volgende cursussen en inschrijfactiviteiten van start: aikido, ballet, boksen, capoeira, golf, judo, krav maga, mindfulness, moderne dans, muay thai, paardrijden, pilates, schermen, spinning, squash, tai chi, tennis en yoga. Je kunt je inschrijven aan de balie in Sportcentrum Randwyck, of via de UM SPORT webshop. Een geldig lidmaatschap (ten minste "Sign Up") is vereist.

UM SPORT webshop:

De webshop is beschikbaar voor UM studenten en UM medewerkers, 24 uur per dag, 7 dagen per week, om lidmaatschappen te bestellen en in te schrijven voor cursussen.

Openingstijden balie Sportcentrum Randwyck:

Maandag t/m vrijdag: 08.30-23.00

Zaterdag en zondag: 10.00-17.00

Neem je bankpas mee, contant geld wordt niet aangenomen.

Internet: www.maastrichtuniversity.nl/sport

E-mail: um-sport@maastrichtuniversity.nl

Facebook: www.facebook.com/umsport

eng | Memberships September 2014

Student rate, regular membership (September '14 till 31 August 2015):

Sign Up: €32

Sports: €70

Gym: €116

For rates other member categories and informa-

Maastricht University *Leading in Learning!*

Interne vacatures

- **Teacher- Internship coordinator**, UCM, 38 hours, scale 10
Vacancy number: AT2014.151 (sl. datum 26.09.2014)
- **PhD Student** FHML, NUTRIM, Movement Sciences, Chronic disease and wasting, 38 hours, PhD-student salary
Vacancy number: AT2014.155
- **PhD student** FHML, School for Cardiovascular Diseases, CARIM-Biochemistry, 36-40 hours, PhD-student salary
Vacancy number: AT2014.156
- **Lab Expert** (Bio-)organic Chemistry @ Maastricht University Biobased Materials group, FHS, Sciences, 40 hours, scale 7/9
Vacancy number: AT2014.157
- **Communications Officer**, UCM, 38 hours, scale 9
Vacancy number: AT2014.158

Voor uitgebreide informatie, raadpleeg de website www.maastrichtuniversity.nl. Ga naar de link Medewerkers en vervolgens naar Vacature-aanbod (onderaan de pagina). Klik daarna op Academic Transfer. De vacante functies zijn onderverdeeld in interne en externe vacatures. Schriftelijke sollicitaties o.v.v. vacaturnummer op brief en envelop (of elektronisch solliciteren via de vacaturewebsite) binnen 10 kalenderdagen richten aan de afdeling HRM van de betreffende faculteit of beheerseenheid (Postbus 616, 6200 MD Maastricht).

De vacatures staan open voor interne kandidaten (medewerkers en uitkeringsgerechtigden van de UM).

www.maastrichtuniversity.nl

mededelingen van de faculteiten en servicecentra / announcements

tion about the memberships, see UM SPORT website. Note! New gym member? Sign up for the mandatory fitness intake (€5).

Courses and sign-up activities

In the week of 15 September the following courses and sign-up activities start: aikido, ballet, boxing, capoeira, fencing, golf, horseback riding, judo, krav maga, mindfulness, modern dance, muay thai, pilates, spinning, squash, tai chi, tennis and yoga. You can sign up via the UM SPORT webshop or at the service desk in Sports Centre Randwyck. A valid membership (at least "Sign Up") is mandatory.

UM SPORT web shop:

Available to UM students and UM employees to order and pay memberships online and sign up for courses.

Opening hours front desk Sports Centre Randwyck:

Monday through Friday: 8.30AM - 11.00PM
Saturday and Sunday: 10.00AM - 5.00PM
Bring your bank or credit card, sorry, no cash!

Internet: www.maastrichtuniversity.nl/sport
E-mail: um-sport@maastrichtuniversity.nl
Facebook: www.facebook.com/umsport

Tafelstraat 13

eng | "There is another world and it is inside this one" - Paul Éluard

Tafelstraat 13, the Ecumenical Student Chaplaincy of Maastricht is located only a one minute walk away from the inner city library. T13 organizes a variety of events besides the regular activities like Tafelen, Film & Philosophy and Taizé meetings.

If you want to know more about our activities, please check out (and like) our Facebook page and/or website!

Tafelstraat 13

Join the conversation!

Studentenverenigingen en studentenorganisaties

Sports Council MUSST

eng | The board of the MUSST 2013-14 consists of:

Imke Verbeek (president)
Denise Leenders (secretary)
Cato Vrouwenraets (treasurer)
Anita Engels (PR & Sponsorship)

The office is located at Sportcentre Randwyck.
Opening hours: Monday-Friday 10.00-15.00
E-mail: bestuur@musst.nl
Webpage: www.musst.nl

AIESEC

AIESEC is een internationale studentenorganisatie die internships faciliteert in 111 landen verspreid over de hele wereld. Wil jij andere culturen ervaren en je horizon verbreden? Wil jij weten hoe is het om in landen als Maleisië, Argentinië, Kenia of Nieuw Zeeland te wonen? Met AIESEC kun je zowel ontwikkelings- als management internships doen variërend van 6 weken tot 1,5 jaar! Wil je geen studievertraging oplopen? Doe dan een zomerinternship van 6 - 8 weken! Met alle studierichtingen kun je bij ons terecht. Geïnteresseerd? Kijk op onze website (www.aiesec.nl/maastricht) voor onze eerstvolgende informatieavond, bel naar 043-3885934 of stuur een e-mail naar ogxmaastricht@gmail.com.

Integrand Maastricht: Stages

Integrand is een landelijke non-profit organisatie, geleid door en voor studenten, die voor jou de juiste stage regelt! Via ons is het mogelijk om stage te lopen bij de grote multinationals of de meer regionale bedrijven. Wij bemiddelen voor alle studie richtingen, dus of je nou Economie, Rechten of Gezondheidswetenschappen studeert, Integrand heeft een stage voor jou! Daarbij regelen wij ook business courses bij verschillende grotere bedrijven!

Op zoek naar een uitdagende Economische en Rechten stage of liever iets doen op een ander gebied? Stages in alle soorten en maten van 2 tot 6 maanden met uiteenlopende vergoedingen (€300 - €1000) zijn te bekijken op onze website! Interesse in een stage? Schrijf je in via www.integrand.nl en reageer! Mocht je nog vragen hebben, kun je ons bereiken via tel: 043-3885350

of e-mail: maastricht@integrand.nl.

Faculty of Arts and Social Sciences (fasos)

Office of Student Affairs: Grote Gracht 90-92.
Visiting hours: Monday/Tuesday/Thursday/Friday: 10:00 - 12:30 hrs and 13:30 - 16:00 hrs during course periods. On Wednesday's and during course free periods closed. Adjusted opening hours during summer: check the Student Intranet.

eng | All information for students is available on the Student Intranet:

My UM -> My FASoS -> Student Intranet.
Not found the answer on your question? Please go to: <https://fasos.esc.maastrichtuniversity.nl>
Important study related announcements will be communicated via the weekly digital newsletter (MAS) on your student email account. You can find the (MAS) newsletter Archive at: My UM -> My FASoS -> Student Intranet -> Study related communication sources.

Student advisor Bachelor Arts and Culture / Cultuurwetenschappen, Masters in Arts and Culture:

Miranda van den Boorn: E-mail: m.vandenboorn@maastrichtuniversity.nl
Tel: +31 43 38 83616
Visiting hours: Monday, Thursday, Friday, 09.30-10.00 and by appointment
Location: Room E-0.01, Grote Gracht 90-92

Student advisor Bachelor European Studies and Masters in Social and Political Sciences:

Drs Pia Harbers: E-mail: p.harbers@maastrichtuniversity.nl
Tel: +31 43 38 84983
Visiting hours: Daily 09.30 - 10.00 and by appointment.
Location: Room B-0.14, Grote Gracht 90-92

Student Association Concordantia

eng | Open office hours: Monday - Friday 11.00-13.00.

Contact us: Concordantia@maastrichtuniversity.nl
Check out our website for daily updates: www.concordantia.nl
Join us on facebook: <https://www.facebook.com/Concordantia>

Orakel

eng | Study Association for Arts & Culture and Cultuurwetenschappen.

E-mail: orakel@maastrichtuniversity.nl
Tel.: +31 43 38 83335
Website: <http://www.facebook.com/Orakel-Maastricht>
Orakel on internet: www.orakelmaastricht.org

The Student Representatives

eng | We are the legal advisory board to the faculty and subdivided in various subgroups. Each of the committees consists of students who are representative for their own field and meet on a regular basis with the faculty staff. Contact us for any concerns surrounding study programmes or facilities.

Visiting Address: Grote Gracht 86, 6211 SZ Maastricht
Postal Address: P.O. Box 616, 6200 MD Maastricht
E-Mail: studentrep@maastrichtuniversity.nl

Faculty of Health, Medicine and Life Sciences

Mireille Knubben tel. 3872844, voor vrij. 12.00 uur, e-mail: mireille.knubben@maastrichtuniversity.nl

eng | Student Council Health and Life Sciences

Do you ever encounter problems in your study or do you have your own ideas about innovations or changes within your study or faculty? We are the Student Council Health and Life Sciences, the student representatives for HS, BMS and EPH (BA/MA) and we have a say in almost all levels within the university about innovations

and changes in the studies, faculty and even within the university.

Every Thursday (except exam weeks), we have a walk-in hour from 12.30 to 13.30h where students can come to us with problems or ideas. We are located in the first room when you walk up the stairs on the footbridge (k2.497). In addition, you can also reach us via our website: www.sc-fhml.nl or like our Facebook page "Student Council Health & Life Sciences" to stay up to date.

Faculty of Humanities and Sciences

The Department of Knowledge Engineering

Faculty of Humanities and Sciences (comm./study associ.) Kennistechnologie/ Knowledge Engineering, Student Affaires Office DKE, Bouillonstraat 8-10, room 0.004, tel. 3883454.
E-mail: bo-dke@maastrichtuniversity.nl, before Friday 12.00 hours
www.maastrichtuniversity.nl/DKE

eng | Opening hours Student Affairs office: Monday till Friday: 10.00-11.00 & 13.00-14.00 hours.

Schedules: Eleum or the informationboard and TV screen in the hall.

Faculty of Law

FdR/ Faculty of Law (vakgr./comm.studiever): Education Office, Georgia Kalivas, Bouillonstraat 1-3, T 388 2782, e-mail: g.kalivas@maastrichtuniversity.nl before Friday 12.00 hours

Actuele informatie van het Opleidingsinstituut kun je raadplegen via My UM Portal > Mijn FdR.

Openingstijden Onderwijsbalie

De openingstijden van de Onderwijsbalie zijn: Maandag t/m vrijdag van 10.00 - 16.00 uur. Voor vragen kun je ons ook telefonisch bereiken (043-3883045) of via Contactformulier Rechten. De onderwijsbalie is gesloten op dinsdag 23 september.

Stages

Informatie: My UM Portal > Mijn FdR > Onderwijs > Stages.

WIJZIGING INSCHRIJFPROCEDURES ONDERWIJS EN TENTAMENS (TOETSEN/HERKANSINGEN) MET INGANG VAN ACADEMISCH JAAR 2014-2015

Dit bericht betreft een aanpassing van de regels rondom inschrijving voor onderwijs en tentamens (toetsen/herkansingen) als gevolg van het afschaffen van het heffen van administratiekosten/€35 regeling.

Hoewel een groot deel van de studenten vertrouwd is met de procedure voor inschrijving en in overeenstemming daarmee handelt, schrijft jaarlijks toch een behoorlijk aantal studenten zich te laat in voor onderwijs en tentamens. Dit bemoeilijkt het tijdig treffen van voorzieningen en het correct afnemen van examens. Studenten wordt dus eens te meer met klem gevraagd om zich tijdig in en/of uit te schrijven voor het onderwijs en tentamens.

Om dit makkelijker te maken is er UM-breed afgesproken dat de inschrijvingen ieder jaar voor het gehele jaar opengezet worden op 1 juni. Vanaf dit jaar kun je je dus vanaf 1 juni voor het gehele academische jaar inschrijven. Hierbij is het van belang te onthouden dat je je als student tevens moet uitschrijven voor onderwijs indien je bij nader inzien toch besluit niet deel te nemen. Handel dit zo vroeg mogelijk in het jaar af, zodat de faculteit hiermee rekening kan houden in de verroosting en de roosters tijdig bekend kan maken voor alle studenten.

INSCHRIJFPROCEDURE ONDERWIJS

• Inschrijven periodes 1 t/m 6 academisch jaar 2014-2015: **vanaf 1 juni 2014**

• Reguliere inschrijfdata (via My UM):

- Blokperiode 1: 1 juni 2014 t/m 27 juli 2014
- Blokperiode 2: 1 juni 2014 t/m 14 september 2014
- Blokperiode 3: 1 juni 2014 t/m 9 november 2014
- Blokperiode 4: 1 juni 2014 t/m 30 november 2014
- Blokperiode 5: 1 juni 2014 t/m 15 februari 2015
- Blokperiode 6: 1 juni 2014 t/m 19 april 2015

• Registreren na bovengenoemde deadlines kan t/m vrijdag twee weken voorafgaand aan de start van de betreffende blokperiode (via Contactformulier Rechten of bij de onderwijsbalie).

• Ruilen van onderwijsblokken kan t/m vrijdag twee weken voorafgaand aan de start van de betreffende blokperiode.

LET OP: TE LAAT BETEKEN GEEN PLAATS IN HET ONDERWIJS!

INSCHRIJFPROCEDURE TENTAMENS (TOETSEN/HERKANSINGEN)

• Inschrijving voor onderwijs betekent automatisch een inschrijving voor de aansluitend aan het onderwijsblok geplande reguliere toets.

• Inschrijving voor toetsen betreffende onderwijsblokken NIET behaald in het voorgaand academisch jaar geschiedt door studenten zelf gedurende de reguliere inschrijfdata voor het onderwijs.

• Inschrijving voor herkansingen van onderwijsblokken NIET behaald in het lopend academisch jaar bij de reguliere kans of afwezig bij de reguliere kans geschiedt door Opleidingsinstituut FdR.

Studenten ontvangen een e-mailbericht op het moment dat ze zijn ingeschreven voor de herkansingen.

• Inschrijving voor toetsen in overige gevallen geschiedt door studenten zelf via het Contactformulier Rechten of de onderwijsbalie tijdens de inschrijfperiodes voor toetsen zijnde:

- Blokperiode 1: 22 september t/m 28 september 2014
- Blokperiode 2/Herkansingen 1: 17 november t/m 23 november 2014
- Blokperiode 3: 5 januari t/m 11 januari 2015
- Blokperiode 4/Herkansingen 2 en 3: 02 maart t/m 08 maart 2015
- Blokperiode 5 en 6/Herkansingen 4: 27 april t/m 3 mei 2015
- Blokperiode Herkansingen 5: 22 juni t/m 28 juni 2015
- Blokperiode Herkansingen 6: 29 juni t/m 6 juli 2015

• Uitschrijven voor toetsen/herkansingen geschiedt door studenten zelf gedurende bovengenoemde periodes (via My UM).

In- en uitschrijving voor toetsen NA bovengenoemde periodes kan t/m vrijdag twee weken voorafgaand aan de start van de betreffende toetsweek (via Contactformulier Rechten of via de onderwijsbalie).

Procedure Bijzondere toetsvoorzieningen:

hiervoor geldt bovenstaande in- en uitschrijvingsprocedure met uitzondering van de aanvraag voor extra voorzieningen. Deze dienen, conform de huidige procedure, door studenten zelf te worden aangevraagd (via de mailbox Special_Exam_Law).

LET OP: TE LAAT OF GEEN INSCHRIJVING VOOR DE TOETS/HERKANSING BETEKEN DAT DEELNAME AAN TOETS/HERKANSING NIET KAN WORDEN GEGARANDEERD!

Bij de faculteit hanteren we de bovengenoemde administratieve regels omtrent inschrijvingen. We verwachten van alle studenten dat ze hiermee bekend zijn en deze regels zullen naleven.

Vorige week is periode 1 van het nieuwe academisch jaar van start gegaan. Voor de **nieuwe eerstejaars bachelorstudenten** geldt dat ze door het Opleidingsinstituut worden ingeschreven voor het onderwijs van periode 1 t/m periode 3.

Vanaf **periode 4** geldt dat ook de **nieuwe 1ste jaars bachelorstudenten zelf moeten inschrijven** voor de blokken van elke onderwijsperiode. De inschrijfperiode voor periode 4 loopt van 1 juni t/m 30 november 2014. Het is ook mogelijk om je in te schrijven voor blokken van de peri-

mededelingen van de faculteiten en servicecentra / announcements

odes 5 en 6. Check intranet voor de deadlines. Voor meer info over inschrijven voor onderwijs, zie <http://lawstudy.maastrichtuniversity.nl/demo>

Voor de overige studenten geldt dat zij zich dienen in te schrijven voor het onderwijs van periode 2 uiterlijk 14 september 2014 a.s. via My UM.

eng Recent information from the Education Desk can be found via My UM Portal > My LAW.

Opening hours Education Desk

The opening hours at the Education Desk are: Monday to Friday from 10.00 – 16.00 hours. For questions you can also reach us by phone (043-3883045) or via Contact form LAW. The Education Desk is closed on Tuesday 23 September.

Internships

Information: My UM Portal > My LAW > Education > Internships.

MODIFICATIONS REGISTRATION PERIOD COURSES AND EXAMS (EXAMS/RE-SITS) AS FROM THE ACADEMIC YEAR 2014-2015

This message concerns a modification of the rules concerning the registration for courses and exams (exams/re-sits) as a consequence of the abolition of levying administrative costs/Euro 35 regulation.

Despite the fact that most students are acquainted with the procedure for registration and deal accordingly, quite a large amount of students register too late for courses and exams. This impedes timely availability of provisions and the proper conduct of exams. Students are therefore strongly requested to register or deregister timely for courses and exams.

To make this easier, within the UM it has been agreed that the registrations for the entire year will be put open on 1 June yearly. From this year onwards, starting 1 June you can register for the whole year. It is of importance to bear in mind that as a student you should deregister from courses in case you, on second thoughts, decide not to participate. Deal with this as soon as possible, so that the faculty can take this into account in the scheduling and the timetables can be published timely for all students.

REGISTRATION PROCEDURE EDUCATION

• Registration periods 1- 6 academic year 2014-2015: from **1 June 2014**

- Regular registration data (via My UM):
 - Block period 1: 1 June 2014 – 27 July 2014
 - Block period 2: 1 June 2014 – 14 September 2014
 - Block period 3: 1 June 2014 – 9 November 2014
 - Block period 4: 1 June 2014 – 30 November 2014
 - Block period 5: 1 June 2014 – 15 February 2015
 - Block period 6: 1 June 2014 – 19 April 2015

• Registration after the abovementioned deadlines can be done upto Friday two weeks before the start of the concerning block period (via Contact form Law or at the Education Desk).

• Changing of courses can be done upto Friday two weeks before the start of the concerning block period.

TAKE INTO ACCOUNT: TOO LATE MEANS NO REGISTRATION FOR EDUCATION!!

REGISTRATION PROCEDURE EXAMS (EXAMS/RE-SITS)

- Registration for courses means that you automatically have a registration for the directly after the education block planned regular exam;
- Registration for exams concerning education blocks NOT achieved in the previous academic year is done by students themselves during the regular registration data for education.
- Registration for re-sits of courses NOT achieved in the current academic year during the regular chance or not present at the regular chance are done by the Education Desk FdR. Students receive an email message as soon as they are registered for the re-sit.
- Registration for exams in other cases is done by

students themselves via the Contact form Law or the Education Desk during the registration periods of exams being:

- Block period 1: 22 September – 28 September 2014
- Block period 2/Resits 1: 17 November – 23 November 2014
- Block period 3: 5 January – 11 January 2015
- Block period 4/Resits 2 and 3: 2 March – 8 March 2015
- Block periods 5 and 6/Resits 4: 27 April – 3 May 2015
- Block period Resits 5: 22 June – 28 June 2015
- Block period Resits 6: 29 June – 6 July 2015

• Deregistration from exams/resits is done by students themselves during the abovementioned periods (via My UM).

• **Registration and deregistration for exams AFTER the abovementioned periods can be done upto Friday two weeks before the start of the concerning exam week (via the Contact form Law or via the Education Desk Faculty of Law).**

• **Procedure Special exam provisions:** for this the above mentioned registration and deregistration procedures are applied with the exception of the request of extra provisions. These should be, in accordance with the current procedure, requested by the students themselves (via the mail box Special_Exam_Law).

TAKE INTO ACCOUNT: TOO LATE OR NO REGISTRATION FOR THE EXAM/RE-SIT MEANS THAT PARTICIPATION OF THE EXAM/RE-SIT CAN NOT BE GUARANTEED!

At the faculty we deal with the abovementioned administrative rules concerning registrations. We expect all students are known with these rules and take these into compliance.

Last week period 1 of the new academic year has started. For the **new first year Bachelor students**, it is the case that you will be registered for education of period 1 up to period 3.

From period 4 onwards, also the new first year Bachelor students have to register themselves for the courses of each education period. The registration period for period 4 runs from 1 June up to 30 November 2014. It is also possible to register for courses of the periods 5 and 6. Please check intranet for the deadlines. For more information concerning registration for education, check <http://lawstudy.maastrichtuniversity.nl/demo>

For the remaining students; you should register for education of period 2 no later than 14 September 2014 via My UM Portal.

Faculty of Psychology and Neuroscience

Bureau Onderwijs, aanleveren kopij vóór vrijdag 12.00 uur bij bureauonderwijs-fpn@maastrichtuniversity.nl tel. 3884020 Education Office, provide copy on Fridays before 12 a.m. to the above mentioned email addresses

De Service Desk bureau onderwijs FPN
Universiteitssingel 40, niveau 1, foyer, tel. +31-(0)43-3884020.
Openingstijden: op werkdagen van 9.00 tot 12.00 uur en van 13.00 tot 17.00 uur.
Afwijkende openingstijden worden via Eleum bekend gemaakt.

Post

Post voor bureau onderwijs kan gedeponereerd worden in de rode brievenbus bij de ingang van de Service Desk.

EleUM

Raadpleeg altijd EleUM voor het laatste nieuws met betrekking tot onderwijs en toetsen.

Ask Psychology (only for bachelor students, not available in English)

De FPN heeft voor haar bachelorstudenten een elektronisch service centrum: Ask Psychology. In dit geavanceerde informatiesysteem zijn

antwoorden te vinden op alle studiegerelateerde vragen en/of vragen te stellen waarop door de juiste medewerker antwoord wordt gegeven. Op de web homepage van FPN staat een doorklik link naar 'studenten'.

eng | Service Desk

Universiteitssingel 40, 1st Floor, foyer, tel. +31-(0)43-3884020.
Open on working days from 9 to 12 a.m. and from 1 to 5 p.m.

Opening hours that differ from these times will be published on Eleum.

Post

At the entrance of the Service Desk is a red post box where you can deposit your mail.

EleUM

Always consult EleUM for the latest news concerning education and exams.

Maastricht University School of Business and Economics (sbe)

SBE: Marketing and Communications, Tongersestraat 53, tel. 3883884, kopij voor vrij. 12.00 uur, e-mail: publicrelations-sbe@maastrichtuniversity.nl

eng | Looking for interesting internships? Try SBE's internship database!

- Several internships at Nestle (@Frankfurt am Main)
- Bachelor internship at Alpha Founders (@Bangkok)
- Bachelor/Master internship at FERRERO International (@Luxembourg)
- And more.....

For more information please check ELEUM > My SBE > Internships > Internship Search.

SBE Internship Office: looking forward to meeting you!

The Internship Office staff is available at the Information Desk in the entrance hall every Monday from 14.00 hrs – 15.00 hrs for walk-in questions. An appointment is not needed. For longer or more complex questions, or if you want more privacy, you can make an appointment for a meeting with the Internship Office on Thursdays (between 10.00 hrs – 12.00 hrs) via the Information Desk.

Management Essentials Opleiding

De Management Essentials Opleiding bestaat uit 7 thematische modules en bieden u een combinatie van reflectie en leren. Het programma ondersteunt u bij uw persoonlijke ontwikkeling en de ontwikkeling van uw organisatie. Geschikt voor professionals in de profit en non-profit sector.
Meer informatie? Neem contact op met Silvie Vonk via 84612 of: s.vonk@maastrichtuniversity.nl www.management-essentials.nl

Cursus Financieel Management

Start oktober 2014

De cursus Financieel Management is uitermate geschikt voor leidinggevendende zonder financiële achtergrond die worden geconfronteerd met bedrijfseconomische begrippen, methodieken en denkpatronen. De cursus is zowel interessant voor de profit als non-profit sector.
Meer Informatie? Neem contact op met Silvie Vonk via 84612 of: s.vonk@maastrichtuniversity.nl www.management-essentials.nl

The MaastrichtMBA

The MaastrichtMBA is een flexibel deeltijd programma waarbinnen professionals en (toekomstige) managers, trainers en wetenschappers worden samengebracht om bedrijfskundige problemen uit de eigen werkomgeving te analyseren, bediscussieren en waar mogelijk op te lossen. De opleiding verruimt op een innovatieve en persoonlijke manier de blik op het functioneren van organisaties binnen hun concurrentieomgeving, het zet aan tot het samen creëren van nieuwe inzichten en oplossingen en het stimuleert de omzetting van reflectie in concrete acties door action learning.

Contact: mw. Pia Camardese, telefoon: +31 43 38 84617, e-mail: p.camardese@maastrichtuniversity.nl, www.MaastrichtMBA.com

eng | Management Essentials Programme

The Management Essentials programme consists of 7 theme-based modules that are designed to support your personal development, your organizations development and the development of society. Target group are professionals (profit and not-for-profit) who want to deepen their management knowledge and leadership skills.
Teaching language: Dutch
More information in Dutch: www.management-essentials.nl

Financial Management Course

Start October 2014

Would you like to know how to make proper financial estimates and how to budget? This training is suitable for managers who have to deal with business economical concepts, methods and patterns. Teaching language: Dutch.
More information (in Dutch): www.postgraduate-maastrichtuniversity.nl

The MaastrichtMBA

The MaastrichtMBA is a flexible part-time programme in which professionals and academics are brought together to analyze, discuss and solve real-life business problems, preferably from the own work context. The study broadens your international perspective on the functioning of organisations, on the competitive environment that they operate in and on your own role in this context. It does so in an innovative and personal manner in which co-creation of insights and solutions is enticed, and the transfer of reflection to concrete actions by means of action learning is stimulated.

Contact:

Mrs. Pia Camardese, phone: +31 43 38 84617, e-mail p.camardese@maastrichtuniversity.nl, www.MaastrichtMBA.com

**Vereniging
van
oud-medewerkers
Universiteit Maastricht**

Gaat U binnenkort met pensioen?

Dan is SenUM misschien iets voor U.

Wij zijn een actieve vereniging met 250 leden.

www.maastrichtuniversity.nl/SenUM

Contact: annie.kanitz@home.nl

Telefoon: 043-3478439

3HOOG

René

Jurre

Merel

Door Ype
Driessen

Ik voel iets nattigs op mijn voorhoofd

Samen met een chirurg en een assistent-chirurg sta ik aan de operatietafel om een oudere dame aan een nieuwe heup te helpen. Het is een forse ingreep, waarbij de patiënt tot anderhalve liter bloed kan verliezen. Om tijdens de operatie goed te kunnen zien waar we mee bezig zijn, moet de assisterende chirurg dan ook regelmatig wat bloed wegzuigen met een speciaal slangetje.

Dan is het zover: de oude, versleten heup is er uit en de chirurg pakt de nieuwe titanium prothese om in de oorspronkelijke kom te duwen. Ik hoor de assistent nog net zeggen: "Moeten we daar niet even...?", maar de chirurg duwt de nieuwe heupkop al met al zijn kracht in het gat. SPLATSJ, het bloed in de heupkom wordt in een explosie van rood naar buiten geperst. Meteen ziet de operatiekamer eruit alsof we in een aflevering van *Saw* zitten. Het bloed zit letterlijk tot aan het plafond, en vanaf de lampen boven de operatietafel vallen al een paar druppels naar beneden. Het operatieschort van de assistent ziet eruit alsof er een waterballon met ketchup tegenaan is gegooid. De enigszins beduusde chirurg kan me door zijn nu rood gekleurde spatscherm nog net aankijken. Ik voel iets nattigs op mijn voorhoofd.

Het is een scène uit een horrorfilm, maar niemand gilt. Even blijft het stil, en dan zegt de chirurg droogjes: "Nou, die zit er in ieder geval goed in nu." We grinniken allemaal. De druppelende lamp wordt aan de kant gedraaid, mijn voorhoofd wordt afgenomen met een doekje en vanaf de overkant van de tafel geeft de assistent me een knipoog. Het is een bizarre situatie, maar binnen een minuut zijn we allemaal weer geconcentreerd bezig.

Aan het einde van de dag doe ik in de kleedkamer mijn operatiekleding uit. Als ik mijn schoenen aan wil trekken, zie ik op mijn linker sok een grote rode vlek. De hele dag heb ik al het bloed prima kunnen verdragen, maar nu weet ik niet hoe snel ik mijn sokken uit moet trekken. Met blote

voeten in mijn schoenen haast ik me naar huis voor een warme douche met veel, heel veel, zeep.

Anna Verhulst schrijft iedere week over haar belevenissen als coassistente